

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20—61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890—1938. Trib. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. NOVEMBER 18.
VIII. évfolyam, 307. szám.

Szombat

Brüsszelben és Hágában mérlegelik az újabb békekísérlet lehetőségét

Hitler elutasító válaszában nemzetközi visszhangja —
Eles orosz vád a finnnek ellen — Amerika állítólag
közvetít a finn—orosz kérdésben — Sir Simon
beszámolója az alsóházban

II. Károly király Őfelsége békelépésének hatása a külföldön

(BRÜSSZEL.) (Rador.) Az egész belga sajtó hatalmas című cikkeiben számol be II. Károly király Őfelségének a holland-belga békeközvetítési javaslatához való támogató csatlakozása jelentőségéről. A belga lapok hangsúlyozzák, hogy egészen természetes is, hogy Románia — amely ország II. Károly király Őfelségének bölcs irányítása és a nemzet fejlődése és az ország virágzása érdekében kifejtett állandó és gondos munkája után — hallatni fogja szavát Hollandia és Belgium koronás főinek a béke megteremtésére tett közvetítő magatartásával kapcsolatban. Annak a szerencsés helyzetnek a következtében, amelyet Románia élvez szigorú és lojális semlegessége következtében, Románia bölcs uralkodója pillanatig sem habozott, hogy a maga részéről is támogassa Hollandia királynőjének és Belgium királyának békeközvetítési ajánlatát és ezzel elősegítse és alátámasssa a béke megteremtésének lehetőségét.

SAJTÓVISSZHANG

(LONDON.) (Reuter.) A nemzetközi sajtót a Hollandiának és Belgiumnak adott német válasz foglalkoztatja. A lapok cikkeiből kiderül, hogy e lépést különbözőképpen ítélik meg. Vannak lapok, amelyek nyíltan hangoztatják, hogy e feleletet várni lehetett, viszont számos újság hangsúlyozza, hogy a visszautasítás kellemetlen meglepetést jelent azok számára, akik még mindig reméltek a békés megegyezésben. Különösen Angliában hatott kiábrándítólag — írja az egyik semleges lap — mert ott már nyílt fogadásokat is kötöttek a békére. A Daily Telegraph and Morning Post a várható következményekkel foglalkozva attól tart, hogy

ez után a felelet után valószínűleg a legvéresebb küzdelem fog megkezdődni az ellenfelek között. Viszont a Daily Express szerint nem kell túlságosan nagy fontosságot tulajdonítani a visszautasításnak, mert a Harmadik Birodalom egyre erősebben érzi a gazdasági blokádot és így átütő hadisikerre már maga sem számít. A francia lapok hasonlóképpen írják. A Matin úgy véli, hogy a harc igazában csak most indul meg, de hogy hol és mily mértékben, azt tudni nem lehet, mert a Maginot- és a Siegfried-vonalak között szinte elképzelhetetlen a komoly támadás. A Paris Soir hangsúlyozza, hogy Németország elutasította ugyan a

maga részéről a béke gondolatát, de nagy katonai akciókat nem kezdeményez, hanem kedvezőbb alkalomra vár, amikor is újabb ajánlatot tehet. Lehet, hogy Itália újabb komoly békekísérletére számít, amelyet Anglia és Franciaország sem fognak komolyabb mérlegelés nélkül visszautasítani.

UJABB BÉKEAKCIÓBAN REMÉNYKEDNEK

(HÁGA.) (Reuter.) Holland politikai köröket — amint az a tegnapi reggeli sajtóközleményekből is kiderült — nem érintette váratlanul Németország elutasító válasza. Erre azok után, hogy Anglia és Franciaország mereven kitartottak eredeti követelésük: a németek által megszállt területek kiürítése mellett, határozottan követeltetni lehetett. A holland kormány

Tanulmányozzák a helyzetet

(AMSZTERDAM.) (Rador.) A Havas jelentése szerint a holland kormány jelenleg azt a helyzetet tanulmányozza, amely a holland-belga békeközvetítési javaslatra adott német válasz után alakult ki. A holland kormány elhatározta, hogy az új helyzetet, amely a hadban álló felek nemleges válasza következtében keletkezett, tüzetesen és részleteiben is megvitatja a belga kormány illetékes résztvevőivel.

A NÉMET NEMLEGES VÁLASZ ANGOL VISSZHANGJA

(LONDON.) (Rador.) A csütörtöki angol lapok csak rövid megjegyzésekkel kísérik azt a választ, amelyet Németország a holland-belga békekötési javaslatra adott. Általában megállapítják, hogy a német kormány részéről nem is volt várható más válasz, mint a nemleges, elutasító. A News Chronicle vezércikkben állapítja meg, hogy Hitler kancellár gyors pályafutása során most ütközött először a semleges államok szilárd ellenállásába. Mindaddig, amíg a háboru ki nem tört, illetve Németország a háborút nem provokálta, egyetlen semleges állam sem tudott ellenállani Hitler vezér és kancellár törekvéseinek. Most azonban, amikor Németországot lekötötte a Franciaország és Anglia elleni háboru, Hollandia, Belgium és a többi semleges államok is abba a kedvező helyzetbe jutottak, hogy sikeresen szállhassanak szembe

ennek ellenére sem tartja reménytelennek a helyzetet és már is megindította a diplomáciai tárgyalásokat Belgiummal újabb ajánlat megtétele tárgyában. Van Kleffens külügyminiszternek ugyanis az a véleménye, hogy Németország csak presztizskérdésből adott tagadó választ, miután Hitler kancellár reichstagi beszédében megszabta a feltételeket, amelyeket azonban Anglia és Franciaország elfogadhatatlannak minősít. Ha ez valóban így van, akkor az amszterdami Telegraaf szerint még mindig mód nyílik arra, hogy az angol, francia és a német álláspontokat közelebb hozzassák egymáshoz. Anglia és Franciaország ugyanis nem utasították el határozottan a békeközvetítési ajánlatot, mindkét államfő hangsúlyozta, hogy amennyiben német részről újabb ajánlat érkezne, azt megvizsgálják, sőt Lebrun elnök határozottan ki is jelenti, hogy most a Harmadik Birodalmon van a sor. Ribbentrop külügyminiszter pedig, aki az elutasító választ a berlini belga és holland követekkel közölte, nem mondotta azt, hogy nem hajlandó tárgyalni, csak annyit jelentett ki, hogy a kérdés jelenleg tárgytalan. Az ajtókat tehát egyik oldalon sem zárták be. Ugyancsak a Telegraaf írja, hogy a most megindult holland-belga diplomáciai tárgyalásoknak célja III. Lipót király újabb hági útjának előkészítése és nem lehetetlen, hogy az újabb békekötési akció számára sikerüljön fog megnyerni Itáliát is. Ez pedig annyira súlyosan esnék latba, hogy kitérni előle sem a Harmadik Birodalom, sem a demokráciák nem tudnának.

a Németország részéről fenyegető veszéllyel. Ennek a helyzetnek volt az eredménye az is, hogy Svédország meg tudta őrizni függetlenségét a kereskedelmi tárgyalások során Németországgal szemben.

OROSZ VÁD A FINNEK ELLEN

(MOSZKVA.) (Rador.) A Tass távirati iroda Helsinkiből keltezett távirata élesen kifakad az ellen a Szovjetellenes magatartás és bírálat ellen, amelyet nemcsak a finn lapok gyakorolnak, hanem finn politikai körökben is érvényesül — a Tass szerint — Anglia támogatásával. Mig a finn kormány ismételtelen azt hangsúlyozta, hogy szeretne megállapodást kötni a Szovjettel és a tárgyalások félbeszakítása csak időleges jellegű, addig a legélesebb hang nyilvánul meg a Szovjet ellen. Finnországnak ez az eljárása egyszerű manőver, amellyel tévedésbe akarja ejteni a világ közvéleményét. Ez kétségtelenül elárulja a finn köztársaság vezetőinek azt a szándékát, hogy nem is akarnak békés megállapodást létesíteni a Szovjettel.

BIZAKODÓ VÉLEMÉNY FINNORSZÁGBAN

(HELSINKI.) (Reuter.) Finn politikai körökben egyre derültebbé válik meg a helyzet, mert remélik, hogy Oroszország tiszteletben fogja tartani az 1932. évben megkötött megneemtámadási egyezményt. Az is megnyugtatólag hat, hogy a Szovjet mindaddig egyetlen katonai jellegű

intézkedést sem tett. A lapok a tegnapi államtanácsi ülésel foglalkozva megjegyzik, hogy a finn kormány a legrövidebb időn belül tájékoztatni fogja a lakosságot a finn-orosz helyzet jelenlegi állásáról, hogy elejét vegye az elterjedt kósza hírek hatásának.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KÖZVETITENEK?

(WASHINGTON.) (Associated Press.) Az amerikai sajtó változatlanul a legnagyobb érdeklődést tanúsítja a finn-orosz kérdés iránt. A Newyork Herald Tribuna azt írja, hogy a két kormány magatartása sajnálatosan megmerevedett és így alig van remény arra, hogy az ellentéteket megfelelő közvetítés nélkül áthidalni lehetne. A közvetítésre pedig a legalkalmasabb lehetne az USA, ha a kormány ezt vállalná. A közvélemény mindenestre ezt sürgeti.

MIN ALAPSZIK MUSSOLINI POLITIKÁJA?

(NEWYORK.) (Rador.) Az olasz rádióban Gajda, a kiváló lapszerkesztő, akit egyébként Mussolini legbizalmasabb környezetéhez számítanak, rádióbeszédet mondott az Északamerikai Egyesült Államok részére. Gajda kijelentése szerint Olaszországot a következő célok elérése vezeti: Politikai és gazdasági összhang megteremtése a Balkánon, szabadság és az egyenlőség elvének érvényesülése a gyarmati kérdések rendezésénél. „Az a hidegvér, amely a Duce politikáját jellemzi — fejezte be rádióelőadását az olasz lapszerkesztő — az éberségen és a hadseregen alapszik.”

ROOSEVELT ÜNNEPI BESZÉDE

(WASHINGTON.) (Rador.) Roosevelt, az Északamerikai Egyesült Államok elnöke résztvett azon a nagyszabású ünnepségen, amelyet Jefferson, az Északamerikai Egyesült Államok függetlenségének javasolója és a demokráta párt élharcosának emlékére létesítendő emlékmű alapkövételével kapcsolatosan rendeztek. Az ünnepség során Roosevelt elnök beszédet mondott és többek között kijelentette:

— Jefferson éppen úgy élt, mint mi, a személyi diktatúrák és az általános választó jog híveinek egymás között dúló harcai közepette. Ő éppen azt a hitvallást vallotta annak idején, amiben mi hiszünk: Az emberiség közép uton haladó véleménye sokkal értékesebb, mint a diktatúrák parancsava. Lehetséges, hogy a különböző rendszerek között a jelenlegihez hasonló összetűzés a jövő évszázadok során is fent fog állani, de éppen ezért mi, amerikaiak sokkal inkább, mint valaha, a legnagyobb mértékben megelégedettek vagyunk a mi köztársasági rendszerünkkel.

Roosevelt elnöknek a Jefferson emlékmű alapkövetételekor mondott beszédét és azt a tényt, hogy részt vett ezen az ünnepségen, különbözőképpen magyarázzák és összefüggésbe hozzák az Északamerikai Egyesült Államok közeledő elnökválasztási határidejével. Közismert, hogy Roosevelt mandátuma január 25-én lejár. Valószínű-

nek tartják, hogy Rooseveltt harmadszori megválasztásának érdekében szögezte le ilyen nyílt határozottsággal álláspontját az amerikai köztársasági demokrácia mellett.

SIR JOHN SIMON BESZÁMOLÓJA

(LONDON.) (Rador.) A gyengélkedő Chamberlain miniszterelnök helyett sir John Simon brit kincstári kancellár tartotta meg az alsóházban a szokásos beszámolót. Simon hangsúlyozta, hogy

a belga-holland közvetítő ajánlatra adott német válasz nem kellett meglepetést, mert Berlin részéről nem is vártak mást, majd megemlítette, hogy az utolsó napokban olyan események történtek, amelyek megkönnyítették a szövetségesek helyzetét. Így például az az amerikai határozat, amely lehetővé tette, hogy Anglia az USA-ból fedezze nyersanyag és háborús eszköz szükségletét. Beszéde további során sajnálattal emlékezett meg a finn-orosz feszültségről, amely újabb bonyodalmakkal fenyeget Európában. Később meleg szavakban üdvözölte Sikorszkijt, az új lengyel kormány miniszterelnökét és közölte, hogy alkalom nyílik arra, hogy a lengyelek a nyugati frontokon küzd-hessenek a németek ellen. Majd Reynaud francia pénzügyminiszter látogatására tért át és hangsúlyozta, hogy Anglia és Franciaország gazdasági és pénzügyi együttműködése teljes mértékben biztosítva van. A harctéri helyzetről kijelentette, hogy nincs fontosabb kérdésnélvalója. A brit expedíciós hadsereg erősíti állásait. A tengeri helyzet kedvező — mondotta — Angliára nézve, mert az utóbbi héten 4 német hajót süllyesztettek el és kettőt lefoglaltak. A légtévékenység viszont a kedvezőtlen idő körülményében nem volt jelentős.

AZ ÚJ PÁRISI ANGOL NAGYKÖVET BEMUTATKOZÁSA

(LONDON.) (Ruter.) A Reuter iroda párisi munkatársa jelenti, hogy Daladier miniszterelnök jelenlétében tegnap mutatta be megbízólevelét Lebrun köztársasági elnöknek az Elysée palotában az újonnan kinevezett párisi angol nagykövet, sir Campbell, aki VI. György uralkodó megbízásából üdvözlötet tolmácsolt a francia nemzetnek és az államfőnek. Majd kijelentette, hogy legfőbb törekvése lesz, hogy azt a viszonyt, amely a két állam között fennáll, még szorosabbá váltsa.

Franciaország és Anglia — mondotta — most másodikban is kénytelenek harcot folytatni az emberi szabadság, jog, a hit és a béke érdekében. Ezt a küzdelmet vállalva a győzelemig fogják vinni.

Lebrun államfő válaszában köszönetet mondott VI. György brit uralkodó üdvözlötéért és hangsúlyozta, hogy azok a kötelek, amelyek a két államot összefűzik a jelenlegi küzdelem folytán még szorosabbá váltak és bizvást elszakíthatatlannak nevezhetők. Ami magát a harcot illeti — mondotta Lebrun elnök — nehéz szívvel, de vállalkozunk azokat az áldozatokat, amelyek az a béke megóvása reánk rótt és habozás nélkül teljesítjük kötelességünket az emberi jogok és a szabadság megvédésének érdekében.

Az üdvözlő szavak elhangzása után Lebrun elnök közel egyórás megbeszélést folytatott az új nagykövettel és Daladier miniszterelnökkel. A tárgyalásról nem adtak ki hivatalos közlést.

ELTÜNT KÉT OROSZ REPÜLŐGÉP

(TALLIN.) (Rador.) A Stefani jelentése szerint orosz repülőraj a hatalmas vihar következtében, amely a Finn-öbölben tombolt, képtelen volt Paldiski kikötőjében leszállani. A hidrológok a kényszerleszállás során

súlyosan megrongálódtak, két gép pedig nyomtalanul eltűnt. Valószínűnek tartják, hogy ezek a gépek a vihar áldozatai lettek.

CSAK ANGOL, VAGY FRANCIA NYELVEN

(LONDON.) (Rador.) A postaügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében a mai naptól kezdve telefonbeszélgetések folytathatók mindazokkal az országokkal, amelyekkel Angliának telefonösszeköttetése van. Magánszemélyek a cenzura engedélyével telefonbeszélgetést folytathatnak Belgiummal, Franciaországgal, Hollandiával, Olaszországgal, Luxemburggal és Svájjal. A beszélgetés azonban csak angol, vagy francia nyelven történhetik.

ERÉLYES INTÉZKEDÉSEK MAGYARORSZÁGON A KILENGŐK ELLEN

(BUDAPEST.) (Dunaposta.) A képviselőház szerdán este a késő éjjeli órákba nyúló ülést tartott. Az ülésen Keresztes-Fischer Ferenc belügymi-

Paasakivi sajtónyilatkozata

(HELSINKI.) (Rador.) A finn küldöttség részletes jelentést tett Kallio köztársasági elnöknek a moszkvai tárgyalások lefolyásáról. Paasakivi az újságíróknak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a legutóbbi tárgyalások 12 napig tartottak, még pedig azért, mert időközben a moszkvai nagyszabású ünnepekre való tekintettel a tárgyalásokat fel kellett függeszteni. A tárgyalások során mindössze néhány jelentéktelen kérdést sikerült megoldani, írásbeli jegyzékváltás alapján. Ennek ellenére a tárgyalások szívélyes légkörben és minden tekintetben korrekt magatartás mellett folytak le. A tárgyaló felek nem jelentették ki azt, hogy a tárgyalások megszakadtak, hanem csak meg nem határozott időre tölték ki folytatásukat. Mindkét fél a végleges megoldásra törekedett, jelenleg azonban még rész megoldást sem sikerült találni, mert a kérdések egymástól elválaszthatatlanok és a legtöbb kérdésben nem sikerült az összhangzatos megoldást megtalálni. Ha azonban később új tárgyalások során sikerülne a függő kérdéseket rendezni, úgy sor

niszternek a visszacsatolt területeken bevezetendő közigazgatási rendszer ismertetéséről szóló beszámolója után Közi-Horváth képviselő interpellációt intézett a röpiratokkal folyó bel- és külföldi propaganda ügyében. Az interpellációra a belügyminiszter azonnal válaszolt. Kijelentette, hogy ismeri azokat a módszereket és azt az aknamunkát, amely röplapokkal történik és amelyek nagyon emlékeztetnek a kommunista idők propagandájának módszereire. A belföldön történő röpiratos aknamunka már nemcsak az ország belső rendjét és békéjét akarja felforgatni, hanem a nyílt hazaárulás tényeit is kimeríti. A romboló veszedelemmel szemben a kormány erélyes kézzel tette meg a szükséges intézkedéseket és 50 ilyen belföldön terjesztett röpirat szerzői közül 45-nek a kiletét már kinyomozták. Ezeket őrizetbe vették és megindították ellenük az eljárást. A képviselőház nagy megnyugvással vette tudomásul a belügyminiszter határozott választát.

kerülhet Finnország és a Szovjet között kereskedelmi egyezmény megkötésére is. Végül kijelentette Paasakivi, hogy Finnország békében akar élni Oroszországgal és a részéről fogantott intézkedések csak védelmi jellegűek.

VÁLTOZÁSOK A MAGYAR KORMÁNYPÁRT KERETÉBEN

(BUDAPEST.) (Dunaposta.) A képviselőház folyóin elterjedt hírek szerint a jelenlegi kormánypart szervezeti szabályzatát lényegesen átdolgozzák és módosítják. Az alapszabályok és szervezeti szabályzat megváltoztatásával egyidejűleg fontos személyi változások is lesznek a párt életében és vezetésében.

ANGOL-FRANCIA-SPANYOL KERESKEDELMI TÁRGYALÁSOK

(MADRID.) (Rador.) Szerdán Madridban megkezdődtek az angol-spanyol kereskedelmi tárgyalások. Az angol küldöttséget a spanyol külügyminiszter fogadta a madridi angol nagykövet jelenlétében.

Husz, illetve 15 évi kényszermunkára ítélték a gyilkossággal vádolt két rabot

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Súlyos ítéletet hozott tegnap a kolozsvári büntetőtábla Perjescu tanácsa. A vádlottak: Neaga Vasile és Borzas Vasile, a nagyenyedi fogház lakói voltak, ahol Neaga

anyagyilkosság miatt kirótt hétévi fegyházbüntetését, Borzas Vasile pedig rablás miatt 3 évi börtönét töltötte ki.

A múlt év december hónapjában a Nagyenyed közelében levő fegyenc munkatelepen három rab engedélyt kért a fogháztól, hogy élelmiszert vásárolni elmehessenek a közeli Maja Simion korcsmájába. A fogházor elengedte őket és Neaga, Borzas és Filip Petre csakhamar letelepedtek az egyik korcsma asztal mellé és pálinkát rendeltek. Pohár pohárt követett és amikor úgy gondolták, hogy a szeszből már elég volt, turót, kenyeret vásároltak és megindultak vissza a munkatelep felé. Utközben azonban Neaga és Filip összevesztek, mert Filip úgy találta, hogy társa a turóvásárlásnál becsapta 7 lejjet. Végül Neaga kifizette a vitás összeget, de bosszút forralt. A munkatelep közelében kedvező alkalom kínálkozott a bosszú kitöltésére.

Neaga felkapott egy husángot és azzal néhányszor fejbesújtotta Filipet. Példáját követte Borzas is és Filip Petre vértócsában, holtan maradt a helyszínen.

Az ügyesség Neaga és Borzas ellen gyilkosság miatt emelt vádat. A büntetőtábla tárgyaláson Borzas nem ismerte be, hogy része lett volna Filip

Petre meggyilkolásában. Azt állította, hogy a büntetett Neaga egyedül követte el és azért keveri bele őt is, hogy ezzel a saját helyzetén könnyítsen. Különben a fogházban közös cellában vannak és kérte, hogy tegyék külön őket, mert attól fél, hogy Neaga egy éjszaka megöli. A két vádlottat az elnök szembesítette, de ők továbbra is fentartották előbbi vallomásukat. A bünyői tábla ezután több tanút hallgatott ki, akik igazolták, hogy Neaga letartóztatása után bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot, később azonban mindent letagadott.

Ezután a boncolási jegyzőkönyv felolvasása következett: „A koponyán több súlyos ütés nyomai látszanak.

Filip Petre halálát koponyaalapú törés okozta.”

Cruceanu Stefan táblai ügyész vádbeszédében röviden összefoglalta az előzményeket, majd pedig rámutatott azokra a bizonyítékokra, amelyek a vádlottak bűnössége mellett szólnak. A legsúlyosabb büntetés kiszabását javasolta. Dr. Fogarassi ügyvéd, hivatalból kirendelt védő bizonyítékok hiányában Borzas felmentését, Neagara pedig enyhe ítéletet kért. Az utolsó szó jogán mind a két vádlott felmentését kérte. A büntetőtábla ezután itélethozatalra vonult vissza és hosszas tanácskozás után hozta meg ítéletét. Mindkét vádlottat bűnösnek mondták ki gyilkosság büntetésében és ezért Neaga Vasile 20 évi, Borzas Vasile pedig 15 évi kényszermunkára ítélték.

(PÁRIS.) (Rador.) Jól értesült Köriökben megerősítik azt a hírt, hogy a francia-spanyol kereskedelmi tárgyalások igen kedvező mederben haladnak előre és rövid időn belül sor kerül az egyezmény aláírására.

ANGOL CAFOLAT

(LONDON.) (Rador.) A Stefani olasz távirati iroda jelentése szerint az angol kormány hivatalosan megcáfolja azt a hírt, amely szerint az angol csapatok parancsot kaptak volna Sanghái elhagyására.

JÁRVÁNYOK PUSZTITANAK A NÉMETEK ÁLTAL MEGSZÁLLT LENGYEL TERÜLETEKEN

(KRAKKÓ.) (Rador-DNB) Azok a súlyos közegészségügyi viszonyok, amelyek az elfoglalt lengyelországi területen észlelhetők, arra kényszerítették a német hatóságokat, hogy a legszélesebbkörű intézkedéseket fogantossítsák. Az elrendelt közegészségügyi óvintézkedéseket lengyel orvosok és lengyel közegészségügyi személyzet hajtja végre német orvosok felügyelete és ellenőrzése mellett. A krakkói kórházakban 520 polgári és 3500 katonabeteget kezelnek. A zsidó negyedek közegészségügyi szempontból a legszigorúbb ellenőrzés alá vették. A járványos betegségek tovatérésének megakadályozása érdekében általánosan kötelezővé tették a védőoltásokat. Az élősdiéktől való megtisztítás céljaira külön barakokat és népfürdőket rendeztek be.

ANGLIA SZEREPE AZ ÚJ EURÓPA ELRENDEZÉSE KÖRÜL

(LONDON.) (Rador.) Sir John Simon kincstári kancellárnak az alsóházban elmondott beszámolója után Attlee őrnagy, a munkáspárt parlamenti csoportjának vezére sajnálattal állapította meg, hogy a holland és belga koronás fő békeközvetítési ajánlatára Németország sommásan elutasító választ adott. Sinclair a liberális ellenzék nevében örömeinek adott kifejezést Reynaud francia pénzügyminiszter angliai látogatása felett és meleg szavakkal üdvözölte az Angliában tartózkodó lengyel elölkölségeket. Kijelentette, hogy a liberális ellenzék teljes mértékben csatlakozik Attlee őrnagy felfogásához, amely szerint a háboru befejezése után Angliának kell az új európai elrendezést megteremtenie. Ennek érdekében Angliának szorosan együtt kell működnie Franciaországgal, kiadja, hogy a két ország miniszterei között folyamatosan levő tárgyalások kedvező eredményel végződjenek, mert számos kérdés megoldása elé komoly akadályok górdulnak. Meggyőződése, hogy a francia és angol nép együttesen és győzelmesen fog kikerülni a jelenlegi háboru háborgó tengeréről és nem fognak elsüllyedni a hullámokkal. Az angol font és a francia frank sorsa egymáshoz kapcsolódott, csak együttes fellépéssel és összhangzatos együttműködéssel juttathatja diadalra Anglia és Franciaország az igaz ügyért folytatott harcot.

KANADA: ANGLIA ÉS FRANCIAORSZÁG ÉLELMISZER-RAKTÁRA

(VINNIPEG.) (Rador.) Gardiner, Kanada mezőgazdasági minisztere nyilatkozatot adott a kanadai kormány háborus mezőgazdasági munkatervéről. A miniszter utalt arra, hogy Kanada értékes szolgáltatásokat tett és tesz a szövetséges nyugati hatalmaknak, mert — mint a világ egyik legnagyobb termelő állama — értékes és fontos élelmiszerekkel látja el Angliát és Franciaországot. A miniszter kijelentette, hogy Kanada jelenleg hatalmasabb gabonakészletet tartalmaz Anglia részére, mint eddig bármikor. Továbbá tejkonzervet és konzervhúsfeleket. Megcáfolta a miniszter azokat az állítólagos híreket is, mintha Anglia csökkentette volna a kanadai vásárlások mértékét.

Márton Áron püspök:

„Mindenkinek ki kell vennie részét a közösségi munkából!”

Véget ért a Róm. Kat. Egyházmegyei Tanács közgyűlése — Megválasztották a tanács új tagjait

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az erdélyi római katolikus egyházmegyei tanács közgyűlésének, mint tegnap már megírtuk, legnagyobb és legmélyebb benyomást keltő eseménye Márton Áron püspök beszéde volt, amelyben a főpásztor kendőzetlen őszinteséggel mutatott rá a népünk belső életét fenyegető veszedelmekre. Szólt az ifjuság lelki és szellemi neveléséről és különös fontosságot tulajdonított annak, hogy a középiskolában és a felsőbb oktatásban helyet kapjanak hatványozottabb mértékben a népi elemek, mert az egészséges kiválasztásból és a valóban rátermett egyének kiválogatásából alakíthatjuk ki az erdélyi magyarság élvonalát.

Kik jutnak be a középiskolákba?

— Ha középiskoláink növendékeit a szülők foglalkozása és lakóhelye alapján osztályozzuk — mondotta Márton Áron püspök — tanulságos megállapításhoz jutunk. Ezek az iskolák városokban vannak, ahol régebb egy népes, tehetős és felfelé törő középosztály, iparos- és kereskedő-réteg gondoskodott az intézetek benépesítéséről s annak ellenére, hogy ez a réteg az utolsó évtizedek alatt fájdalmasan meggyérült és leszegényedett, a növendékek arányszáma nem tolódt el a falu javára olyan mértékben, mint azt várni lehetett volna. Ez a körülmény végső következtetésében rányit a kérdés lényegére is, nevezetesen arra, hogy a középiskoláinkba nem azok jutnak be elsősorban, akik tehetségeik és aránylag, hanem, akik közel kapják és aránylag kevés költséggel megusztatják, nem azok, akiknél igény és továbbtanulás, hanem, akiknek a szülei beírják, nem a legjobbak, akikkel öröm foglalkozni s akiket szellemi versenyekre és teherpróbákra lehet fogni, hanem, akiket helyzetük által, sokszor a tehetségükre való tekintet nélkül s akiket aztán a tanárnak kínos, favágómunkával kell kezelnie és — hogy a létszám és az összesített arány ne legyen siralmasabb — valósággal a hátán kell egyik osztályból a másikba vinnie, jobb meggyőződése ellenére.

— Az ilyen anyag megöli a pedagógust, tehát az iskola lelkét és meghiúsítja a célt, amiért az intézmények vannak s amiért eleink alapították és fentartották. Lehet, hogy az adatok egyirányú beállításával túlzott hangsúlyt adtam a kérdésnek, de a lényeg igaz s tettem azért, hogy tapinthatóbban emeljem ki feladatainkat.

A protekció ellen

— A középiskola célja mindenütt az egyrészt, hogy az általános műveltség elemeit és anyagát közvetítse, másrészt hogy a felsőbb tanulmányokra, a szellemi vezetésre és a magasabb szellemi munkára alkalmasokat a népi közösség számára kiválogassa. Egy nép többségi helyzetben elbírná a bizonyítványokkal és diplomákkal ellátott középszerűek nagyobb tömegét is. Az önműködő előjuttatás és a protekció alkalmazása rövidzárlatot idézhet elő ott is, a középszerűek, mint a fáradt rossz olaj, megdughatják az állami és társadalmi gépezet csapágyait és kényesebb részeit, de a hatalmas szervezet járataiban és munkahelyein szét is szóródhatnak, egészségesen is szétoszthatók s a nagy belső erő, ha jól irányított, legyőzi az üzemzavarokat. Kisebbségi sorsban azonban a középszerűek rászabotása a vezetőhelyekre, nemzeti veszedelmet jelent. A mi fiainknak minden pályán és foglalkozásban komoly versenyt kell megállniuk, az

előnyökbe beleszületettek és kiváltságokat tömegével kell felvenniük a versenyt, hogy a maguk számára a helyet kiverkedjék és megtartsák és ezenkívül mindenkinek, akinek végzettsége van, közösségi munkát kell vállalnia kisebb, vagy nagyobb körben, politikai, társadalmi, gazdasági, népjóléti, vagy egyházi téren, vezetőnek kell lennie. Mind a két igény tehát egyaránt azt sürgeti, hogy felkutatassuk, kiválasszuk és tervszerű gondozásba azokat vegyük, akikben a legtöbb tehetség mutatkozik.

A püspöknek ezeket a szavait nagy tapsal és helyesléssel fogadta a köz-

gyűlés, mert mindenki érezte, hogy népünk életében jelentős fordulat következik a főpásztor szavai nyomán, ami magával hozza jobb jövőnkét és szélesebbkörű jogainknak érvényrejuttatását.

A püspök beszédét hatalmas taps követte, majd dr. Gyárfás Elemér bejelentette, hogy a közgyűlés hódoló és üdvözlő táviratokat küld XII. Pius pápa államtitkárának, II. Károly király Ófelségének, a miniszterelnöknek, a pápai nunciának, a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, a kisebbségi miniszternek, valamint gróf Majláth Gusztáv Károly érseknek.

Az új közoktatásügyi törvény

Márton Áron püspöknek fenkölt gondolatban gazdag beszéde után került sor az egyházmegyei tanács jelentésének részletes megvitatására. Az adminisztratív bizottság jelentéséhez dr. Vargha Béla, Papp Béla dr., Duha Tibor szóltak hozzá. Majd dr. Fejér Gerő, dr. Gyárfás Elemér, dr. Hinléder-Fels Ákos, Szabó György c. apát, dr. Nagy Lajos és dr. Biró Lajos megjegyzései után dr. Boga Alajos főtanfelügyelő és tanügyi bizottság jelentésének keretében ismertette az új közoktatásügyi törvény fontosabb rendelkezéseit, nevezetesen az érettségi új rendszerét és annak a reményének adott kifejezést, hogy az új törvény alkalmazásánál a kormányzat nem téveszti szem elől a kisebbségi tanintézetek jogait.

László Ignác esperes a tanárok és lelkeskedő nyugdíjgyűjtő tette szavá. A kérdés körül termékeny vita alakult ki, amelynek során felszóltak dr. Fejér Gerő, Szabó György c. apát, végül Márton Áron püspök szólt a kérdéshez.

Dr. Gyárfás Elemér világi elnök örömmel állapította meg, hogy a kormányzat végre folyósította a felekezeti tanítók részére annyiszor megígért államszegélyt. Nagy fontosságot tulajdonított annak a miniszteri rendelkezés-

nek is, amely megszüntette az ugynevezett névvegyelemzést. Kérdés azonban, hogy a gyakorlatban a rendelkezést hogyan viszik keresztül. Rendszer változást lát a kormányzat eddigi intézkedéseivel szemben abban is, hogy megszüntették az ugynevezett kulturzonák rendszerét. Sajnálattal állapította azonban meg, hogy az évekig foganatosított elnemzetlenítő rendelkezések nyomán csökkent a római katolikus iskolák növendékeinek létszáma. Az egyház előjáróinak most minden igyekeve arra irányul, hogy minden katolikus gyermek katolikus iskolát látogasson.

Dr. Gyárfás Elemér beszédéhez több hozzászólás hangzott el és ezzel a gyűlés délelőtti része be is fejeződött. Délben 2 órakor a Központi-szálló nagytermében az egyházmegyei tanács tagjai közös ebéden vettek részt, majd délután 4 órakor folytatták a tanácskozási munkát, amelynek során a különböző bizottságok jelentéseit tárgyalták meg.

A választások eredménye

Megejtették ezután az igazgatótanács üresedésben lévő tagsági helyeire a kiegészítő választásokat. Az egyháziak részéről Szabó György, P. Sándor Vitális, a világiak közül báró

Szentkereszthy Béla, Urmánczy Jeromos, gróf Béli Kálmán, Hevesi József és dr. György Lajos igazgatósági tagokat, akiknek mandátuma lejárt, újra megválasztották. Macskási Pál helyébe pedig dr. Hinléder-Fels Ákosot választották meg. Ennek megfelelően az igazgatótanács a következőképpen alakult: Elnök: Márton Áron megyéspüspök, világi elnök: dr. Gyárfás Elemér szenátor, tanácsosok az egyházi rendből: Balázs Ferenc kanonok Gyulafehérvár, dr. Bilinszky Lajos c. prépost, Nagyszeben, dr. Boga Alajos kanonok Kolozsvár, dr. Csipak Lajos c. kanonok, Csikszerecs, Sándor Imre püspöki helytartó Gyulafehérvár, P. Sándor Vitális ferencendi tartományfőnök Kolozsvár, Szabó György c. apát Gyergyószentmiklós, Szélyes Dénes kanonok Gyulafehérvár, Zomora Dániel nagyprépost Gyulafehérvár. A világi rendből: dr. Inczedy-Joksmán Ödön, nyugalmazott alispán Kolozsvár, dr. Bartha Ignác ügyvéd, képviselő Kolozsvár, dr. Betegh Miklós titkos tanácsos Aranyosgyéres, gróf Béli Kálmán birtokos Zsibó, dr. György Lajos egyetemi magántanár Kolozsvár, gróf Haller István birtokos Kereszténytelep, Hevesi József magánzó Kolozsvár, dr. Jelen Gyula birtokos Kolozsvár, báró Jósika Gábor birtokos Várfalva, dr. Kolosy Márton ügyvéd Déva, dr. Kovács Károly ügyvéd Csikszerecs, Hinléder-Fels Ákos dr. Gyergyószentmiklós, báró Szentkereszthy Béla birtokos Árkos, dr. Szoboszlay László ügyvéd Nyárádszerecs, Tóth Balázs nyug. igazgató Kézdivásárhely, Urmánczy Jeromos birtokos Maroshévíz. Az üléseken tanácskozó joggal részt vesznek: Adorján Károly c. kanonok Gyulafehérvár, dr. P. János Béla titkár Kolozsvár és dr. Nagy László jogtanácsos, ügyvéd Kolozsvár. A gyűlés a késő estéli órákban Márton Áron püspök magasroptú imájával ért véget.

Erdemes ügyekben ítélték a kolozsvári városi járásbírószágot

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Erdemes ügyben ítélték tegnap Magda Corneliu járásbíró Pantea asszony jegyző segédletével. Puskás István kolozsvári lakos ellen hatóság elleni sértés miatt indult meg az eljárás. Puskást néhány hónappal ezelőtt kihallgatásra idézték be a rendőrségre. A vizsgálatot maga dr. Popovici Alexandru kapitány folytatta és ő hallgatta ki Puskást is. A vádlott azonban sértő magatartást tanúsított a rendőrkapitánnyal szemben, amiért a járásbírószágot 5000 lej pénzbüntetésre ítélte. Nemes Iosif kolozsvári lakos a járásbírószágot tárgyaláson illette sértő kifejezésekkel dr. Bozonea ügyvédet, akit a sértés hivatása gyakorlása közben ért. A járásbírószágot hatóságelleni sértés miatt 10.000 lej pénzbüntetéssel sújtotta.

Öt évi börtön halált okozó súlyos testisértésért

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Gratian Vasile Mezőszilvás községi legény állt tegnap vádlottként a kolozsvári büntetőtábla Perjescu tanácsa előtt. A vádirat szerint ez év május 10-én Mezőszilvás községben a kocsmában udvarán nagy ünnepi tánc volt. A fiatalság jól mulatott és sok italt fogyasztott. Ennek során nézeteltérés támadt közöttük és a házastárs Gratiant több pofon és box-ütés érte. A legény sem volt rest, kést rántott elő és azzal felhasította Pop Ioan karját. A kés ütőerét ért és Pop rövid negyedóra alatt elvégezve, holtan maradt a kocsmában padlóján. A tanukihallgatások után Cruceanu táblai ügyész súlyos büntetést javasolt. Dr. Saragea védőügyvéd a haláltközvető súlyos testi sértéssel vádolt védelemre nyílt büntetés kiszabását kérte. A büntetőtábla a vádlottat 5 évi börtönre és 5000 lej pénzbüntetésre ítélte, továbbá 30.000 lej kártérítés és 2 ezer lej perköltség megfizetésére kötelezte.

Kormánybiztosság törli le az áruüzérkedést

Carisorianu tábornokot nevezték ki kormánybiztossá Börtön és üzletük bezárása vár az árdragítókra

(BUCURESTI.) (Rador.) Tegnap este minisztertanácsot tartottak, amelyen az áruüzérkedés megfékezésének kérdésével foglalkoztak. Elhatározták, hogy külön kormánybiztosságot létesítenek az áruüzérkedés és az árdragítás elfojtására, amely kormánybiztosságnak felhatalmazása lesz az elsőrendű szükségleti cikkek és élelmiszerek beszerzésére és szétosztására is. Királyi kéziratral Carisorianu tábornokot nevezték ki az új kormánybiztosság élére, míg helyettes kormánybiztossá Bengescu tábornokot.

Petre Georgescu tábornokot nevezték ki a kormánybiztosság keretében az árdragítás elfojtása érdekében foganatosítandó intézkedések alkalmazására és őt bízták meg az áruüzérkedés megfékezésére készült új törvény intézkedéseinek szigorú alkalmazásával.

A minisztertanács határozati alapján az ország különböző városai-ban meglepetésszerű ellenőrzési szemléket és áruazziákat fognak tartani, hogy megállapítsák, kik azok, akik üzérkedő tevékenységükkel az indokolatlan drágaságot előidézik.

(BUCURESTI.) (Rador.) Az áruüzérkedés megfékezésére készült új törvény szigorú intézkedéseket tartalmaz azokra a kereskedőkre, akik megkísérlik a közszükségleti cikkek elrejtését, vagy drágítását. Ezekre a törvény az üzlet bezárásán kívül pénzbírságot és börtönbüntetést helyez kilátásba.

P. E.
PAYENSAZ
ARANY
URAI

(60.)

— Bocsásson meg, Harry, nem akarok fájdalmat okozni, de fejezzük be ezt a mindkettőnkre nézve kínos beszélgetést.

— Nincs egy biztató szava se hoztam?

— Mivel biztassam? — Olyan új még a bánatom. Ugy ellepnek az érzések és gondolatok, nem ismerem ki magam ebben a rettenetes zürzavarban. Egész megváltozott helyzetem olyan nehéz, furcsa... Nem keverhetek új töprengéseket bele.

— Egy szavába kerül és minden nehézség megszűnik.

— Értse meg Harry — nem makacság. Nehéz helyzetet örökölttem a férjemtől... és ehhez a nehéz helyzethez ragaszkodom. Csupán azért, mert tőle maradt reám. Az ő életét élem tovább, mikor egyedül, vagyis az ő em lékével, az ő intenciói szerint akarok kivergődni, új életet építeni magamnak a rombadólt régi szépségek helyett.

— Szüksége van segítségre. — Nem csinálhatja meg utját baráti kéz támogatása nélkül. Miért nem fogadja el az enyémet?

— Mert maga szeret, Harry... És én nem akarok szerelemről hallani. Nem akarok. Lehetetlen.

— Soha nem fogok beszélni róla, míg meg nem engedi. — Kétkedik férfi szavamban?

— Nem. — Elhiszem, hogy nem fog zaklatni, nem fog sürgetni, de rajtam lenne mindig a szeme. Hol vágygal, hol szemrehányóan, hol kétkedve, gyanakodva, hol féltékenyen, hol szerelmesen, hol haraggal... És nem akarom. Furdalna a lelkiismeret, akkor is, ha meghallgatnám, akkor is, ha elutasitanám. Hagyjon magamra, Harry. Kapcsoljon ki a gondolataiból, mint ahogy régen kikapcsolódtam életéből. Gondolja, hogy meghaltam én is, elvitt a bánat férjem után, elnyeltek a hullámok, amelyeket a gondok összecsaptak fejem fölött. Ne törődjek velem tovább.

— Milyen könnyen mondja. — Ne törődjem valakivel, akinek képe évek óta változatlanul él a lelkemben, akire vágyódtam minden gondolatommal, annál is jobban, mert hiszen balga gyávaságból ki akartam kapcsolni életemből, egyszer, régen... Mikor megláttam a hajón, akkor éreztem, hogy az idő, a megfeleltetés ön-magamról, magáról, a tobzódás, amelyben éltem, a kemény munka, amelybe azután tettem, nem szakította ki képét szívemből. És nehéz célokat tűztem magam elé, hogy régi bűnömöt levelezelve törekvéssel, kitartással, érdemes legyek újra szerelmére.

— Hogy gondolhatt szerelmemre, hiszen tudta, hogy férjhez mentem? — Hogy a legszebb harmoniában élek az urammal?

— Nem tehetek róla, — mindig erősebb lett bennem az ösztönös hit, hogy az enyém lesz egyszer. Most, hogy elutasít, most sem tudja megváltoztatni szent meggyőződésemet. Hosszszabrára tolja a próbaidőt. Azt akarja, hogy tovább vezekeljek, azt akarja, hogy előbb célt érjek és pályám tetőpontjára jutva álljak ismét szeme elé és ajánljak fel mindent, ami vagyok, mindent, ami az enyém... — Téved, Harry — Én nem kívánok magától semmit... Sem a gazdagságot, sem a hatalmát... — Ez az utolsó szava? — Nem mondhatok egyebet, kedves Harry, — ne kinozzon.

(Folytatása következik.)

TESTEDZÉS

Nem jelenik meg a Mures a vasárnapi ligabajnoki mérkőzésén

(MAROSVÁSÁRHELY.) A labdarúgó-szövetség legfelsőbb felelősségi bizottságának az a döntése, amely a Mures-Gloria CFR minősítőmérkőzés botránya ügyében elégtelt szolgáltatott a marosvásárhelyi csapatnak, a székely főváros sportkörében igen nagy örömet keltett. Ezek után természetesen érdeklődéssel várták, milyen álláspontra helyezkedik a továbbakra nézve a Mures vezetősége. Kérni fogja-e a nemzeti bajnokságba való felvételét, amelyre a legfelsőbb felelősségi bizottság döntése alapján teljes joga meg is lenne és lejátsza-e további ligabajnoki mérkőzéseit. Sportkörökben nagy meglepetést keltett a Mures vezetőségének az az elhatározása, hogy egyelőre nem kéri csapatának felvételét a nemzeti bajnokságba, arra vár, hogy az ügyben a labdarúgó-szövetség rövidesen dönteni fog. Ellenben kimondta, hogy csapat nem vesz részt már a ligabajnokság vasárnapi mérkőzésén.

Nem játszhatja le a Victoria bajnoki mérkőzését az UDR csapatával. Bukarestből jelentik: A Victoria kérését terjesztett a román labdarúgó-szövetséghez, hogy engedélyezze az UDR elleni bajnoki mérkőzésének lejátszását vasárnap, tekintve hogy egyik csapat sem érdekelt a Bukarest-Berlin városközi mérkőzésen. A labdarúgó-szövetség a kolozsvári csapat kérését elutasította, így a tervezett mérkőzés elmarad.

Csak két játékost lehet cserélni a Bukarest-Berlin mérkőzésen. Bukarestből jelentik: A német és a román labdarúgó-szövetség megegyezése szerint a vasárnapi Bukarest-Berlin városközi mérkőzésen két játékost lehet cserélni. Egy mezőnyjátékost a második féldőig, kapust viszont egész mérkőzés alatt.

Játékvezetőcserében állapodtak meg a román, magyar és jugoszláv labdarúgó-szövetségek. Budapestről jelentik: A belgrádi nemzetközi labdarúgóértekezleten a román, magyar és jugoszláv kiküldöttek megállapodtak abban, hogy a játékvezetőket fontosabb bajnoki, esetleg nemzetközi mérkőzésekre közös megegyezéssel küldik ki. Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy román bajnoki mérkőzéseket esetleg magyar, vagy jugoszláv bíró fog a jövőben levezetni. Magyar bajnoki meccset pedig román, vagy jugoszláv játékvezető.

Jók a japán hölgyatléták! Tokióból jelentik: Kojima, a híres japán hölgyatléta legutóbbi versenyén 12.81 métert dobott súlyllyal, Yamahit pedig 161 cm-t ugrott magasba.

December elsején kezdődnek meg Szamostartomány helytartósági palotájában a légvédelmi tanfolyamok

Mit kell tudni a tanfolyamra való beiratkozásról? — Nagy személyzettel rendelkező cégeknek és vállalatoknak csoportos kérvényt kell benyújtaniok

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A légügyi és tengerészeti minisztérium tartományonként légvédelmi felvilágosító tanfolyamokat rendez. A Szamos tartományban rendezendő légvédelmi tanfolyamról a következő tájékoztató közleményt kaptuk: 1. A légvédelmi törvény a Monitorul Oficial 55-8. III. 1939.) érvénybeléptetése érdekében, mindazok a személyek, akik tényleges részt óhajtanak venni a légvédelemben tájékoztatást kapnak:

— a légvédelem megszervezéséről; — a harcigázokról és az ellenük való egyéni vagy tömeges védekezéséről; — a tűz elleni védekezéséről.

2. A tájékoztató tanfolyamok december 1-én kezdődnek meg Szamostartomány helytartósági palotájában, későbbi időpontban megjelölendő termében.

3. A tanfolyamok időtartama napi hét óra (8-1 és 4-6-ig.)

4. A tanfolyam résztvevői magánszemélyek, akikre a légvédelmi törvény 8-ik szakasza vonatkozik.

5. A tájékoztató tanfolyamra november 25-ig lehet beiratkozni a Szamostartományi légvédelmi szolgálat hivatalában (55. sz. szoba), jelentkezni lehet személyesen vagy felbélyegzett kérvény útján, amelyben a jelentkezőnek olvasható írással a következő adatokat kell feltüntetnie:

Kereszt- és családnév, foglalkozás, nemzetiség, a rendőrségi népesedési ügyosztály igazoló könyvecskéjének száma, lakóhely (helyiség, utca, szám), milyen módon tevékenykedett eddig, vagy óhajta-e ezután tevékenykedni a légvédelmi szolgálat keretén belül.

Csak egy mérkőzést játszik a berlini válogatott Romániában. Bukarestből jelentik: Berlin válogatottjának bukaresti vendégjátékával kapcsolatban Temesvár és Brassó is szeretne volna lekötöni egy-egy mérkőzésre a német csapatot. A berliniek azonban nem fogadják el a meghívásokat, mert a mérkőzés után nyomban visszautaznak Németországba.

Ünnepélyesen fogadták Von Tschammer und Osten birodalmi sportvezért Bukarestben. Bukarestből jelentik: Von Tschammer und Osten német birodalmi sportvezér és kísérete tegnap délután repülőgépen megérkezett a román fővárosba. A légi kikötőben ünnepélyes fogadtatás várta a sportvezért. Megjelentek a román sport vezetőségei, élükön Marinescu miniszterrel, a román labdarúgó-szövetség elnökével. A díszes fogadtatás után a birodalmi sportvezér a német követésre hajtatott, ma kezd meg tárgyalásait a román sport vezetőivel.

Fényes formában vannak a japán uszók! Tokióból jelentik: A legutóbb megtartott uszóversenyen Arai 57 mp-es szenzációs eredménnyel győzött a 100 méteres gyorsuszásban. A második helyezett: Sasaki is egy percen belül: 59.6 mp-t uszott.

Oktatófímmel nevelik a magyar atlétákat. Budapestről jelentik: A Magyar Atlétikai Szövetség elhatározta, hogy az atléták munkájának megkönnyítésére külföldről oktatófilmeket szerez be és ennek alapján fogják a versenyzőket elméleti és gyakorlati kiképzésben részesíteni.

November 20-ig a lefoglalható lovak és járművek tulajdonosainak jelentkezniük kell a hivatalos bizottságok előtt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári rendőrkvesztura lapunk útján is az érdekeltek tudomására hozza, hogy a november 9-én 62.370 szám alatt kibocsátott hirdetményben a lefoglalható lovak és járművek tulajdonosainak a hivatalos bizottságok előtt való

jelentkezése határidejét 4 nappal, tehát a folyó évi november 20-ig meghosszabbították.

A vonatkozó rendelkezés, illetve hirdetmény szövege egyébként a következő:

„A nagyvezérkar 1939. október 25-én kelt 53.450 sz. rendelete alapján, november 20-ig Kolozsvár város területén osztályozni és értékelni kell a ló-, szekér-, lószerszám- és kerékpárfoglalásokat. Ebből a célból a lovak és járművek tulajdonosainak a lovakkal és járművekkel együtt, a bizottságok előtt a következő sorrendben kell jelentkezniük:

Az első kerületi kapitányság körzetéhez tartozó tulajdonosoknak a városháza udvarán. A II., III., IV., V. és VI. kerületi kapitányságok körzetéhez tartozó tulajdonosok pedig a baromvásártéren.

A tulajdonosoknak az értékelés, becslés és beosztás alá kerülő állatokon és járműveken kívül magukkal kell vinniük összes igazoló irataikat, úgymint az adásvételi iratokat, az állatra vonatkozó bizonyítványokat, a kerékpáregedélyeket és minden más, a katonai hatóságok által kiállított iratokat (lefoglalási rendeleteket, lefoglalási elismervényeket, felmentési, vagy visszautasítási bizonylatokat, stb.)

Az egyes bizottságok naponként reggel 8 órától 1-ig, délután pedig 4-től 6 óráig működnek.

A rendőrség felhívja a járművek és lovak tulajdonosainak figyelmét, hogy mind azokat, akik az osztályozásra és értékelésre kerülő járművekkel és lovakkal, valamint lószerszámokkal a jelen közleményben feltüntetett helyen és időpontban nem jelentkeznek, katonai törvényesség elé állítják, amely a hivatalos lap szeptember 2-án megjelent 202. számában közötti törvényrendelet 47. szakasza alapján, a lefoglalt javak értéke 25-35 százalékának megfelelő pénzbüntetéssel és két hónaptól fél évig terjedő elzárással sújtja őket.

A nagyfontosságú közleményt dr. Horvát rendőrkvesztor és Timbus dr. helyettes kvesztor irták alá.

Rádió

SZOMBAT, november 18.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Pontos időjelzés, vizállásjelentés. 12:03: Hangverseny. Lemezek. 13:10: Marcu zenekar. 15: Hírek, utána időszerű anyag. 19: Csevegés. 19:17: Lemezek. 19:50: Hírek. 20:15: Dalok. 20:45: Hírek. 21: Lemezek, üzenetek. 21:25: Tánczene. 22:30: Hírek. 22:50: Lemezek. 23:45: Hírek, utána hírek magyar nyelven, majd könnyű zene.

Budapest I. 7:45: Torna, hanglemezek, éterend. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. — 13:10: Katonazene. 13:40: Hírek. 14:30: Hanglemezek. 15:40: Hírek. 17:20: Mesék. 18: Hírek. 18:15: Előadás. 18: Zongoraverseny. 20:15: Hírek. 19:50: Cigányzene. — 20:15: Hírek. 20:40: Hangképek. 21: Hírek. 21:20: Hangjáték. 23:05: Jazz zene. — 1:05: Hírek.

— Csak a határig adnak ki jegyet a CFR pénztárak. Bucurestiből jelenti a Rador: A CFR kereskedelmi vezérigazgatósága megismételte tegnap azt a korábbi rendelkezését, amelyet már ismertettünk és amelynek értelmében a vasuti jegypénztárak nem szolgáltathatnak ki nemzetközi utazásra érvényes vasuti jegyeket. Az utas csak a román határállomásig kap a vasuti pénztáraknál kéregepapirból készült vasuti jegyet, míg utja folytatása a külföldi állam első határállomásán váltott és az illető ország vutájában fizetett vasuti jeggyel történik.

— Adomány. Köszönettel nyugtázzuk N. N. Str. Cantemir 4. szám alatt a 2. számú lakásban lakó urnó által a hadbavonultak családjai részére beküldött 30 lej adományát, valamint P. A. Cugir tüdőbetegnek küldött 100 lej adományát.

Agyonlőtte egy rendőr a Long-Beachi polgármestert

(LONG BEACH.) (Associated Press.) A világhírű amerikai fürdőhelynek szomorú szenzációja van. A közkeletűségnek örvendő főpolgármestert: Edwards-ot tegnap hivatali szobájában egy rendőr agyonlőtte. Lelőtte a merénylő a főpolgármester személyi őrzetére kirendelt rendőrtisztviselőt is. Mindkét lövés halálos volt. A merénylő tette után azonnal jelentkezett a rendőrségen és előadta, hogy tettét előre megfontolt szándékkal követte el, mert Edwards és közte már régi keletű a harag. Hogy miből származott az a gyűlölet, amely a két ember halálát eredményezte, egyelőre még ismeretlen, mert a tettes erre vonatkozólag minden felvilágosítást megtagadott.

Isten, ki Lengyelhont...

(BRASOV-BRASSÓ.) Gyönyörű, szép szombat délelőtt van. A vénasszonyok nyarának utolsó meleg sugara bujócskát játszanak a Cenk pldalának megkopaszodott fái között. Felöltött kigombol, megkészt őszi melegben gondterhelte arcu embercsoportok tartanak az öreg róm. kat. templom felé, honnan csakhamar felbug az orgona mély hangja. Teljes kivilágításban diszlik az oltár, előtte csendes misét mond Vasváry Aladár főesperes-plebános. A templom jobb oldali padsora zsúfolásig telve. Feltűnő számban sok a férfi. Asszony, leány alig akad közöttük.

Gondolkozva keresem mappámban a pirosbetűs ünnepet, hogy magyarizációt adjam a hétköznapokon szokatlan órájú szentmisének, de semmi különösebb megjegyzést nem találok az egyszerű novemberi nap mellett. Figyelem a padok között térdelő, ájtatos híveket. Csupa ismeretlen arc. Az első padban levő magas, markáns arcú férfi fényképét azonban mintha láttam volna valahol. De nem tudom hirtelenjében, hol?

Midőn a mise befejeződik, az orgonán erős akkordok dallama zug fel, mire az eddig térdeplők feszes tartással emelkednek mozdulatlan állásba. Alig szállott néhány ütem széjjel a boltíves urházában, a kemény tartású férfifejek csendesen meghajolnak. Zsebkezdők kerülnek a szemek elé. Megremegnek a széles vállak s elárulják, hogy a szívek-lelkek, milyen érzelmekkel lehetnek telve. Könnyeznek, zokognak az emberek.

Még nem tudtam, miről van szó, de ez a jelenet egyszeribe megértő visszhangra talált bennem is.

Most elhallgat az orgona s imé a kis csoport ajkán dal csendül. Bár szövege idegen nyelven hangzik, de a adlam hovatovább ismerőssé válik. Innen tudom meg, hogy a templomban lengyelek vannak.

Menekült lengyelek, akik nemzeti ünnepük alkalmával, 1918. november 11-ének évfordulóján misét mondattak és hallgattak. Minő szomorú ünnep s mégis lélekemelő.

Osszegyűltek itt, hazájuktól távol, egy kis csoportban. Megjelentek Beck v. külügyminiszterrel élőkön az istenházában, hogy fájdalomukban imájukkal kérjék sorsuk jobbrafordulását.

A misének már régen vége, de az emberek még mindig mozdulatlanul állanak, könnyek között száll az ének: „Szent oltárodnál térdrehullva kérünk Szabad hazánkat óh, add vissza nekünk.”

A templom előtt, amint könnyek nyomait viselő arcukra ráömlött a késő őszi meleg napsugár, talán szívüket is betakarogatta, talán sajtó lelkükbe is felélesztette parázsló reményük tüzeit.

Az ódon város mindennapi élete pedig egyformán zakatolt tovább...

Bacsoni Géza.

Egy szegény szabó nyert a november 15-i húzásokon 400.000 leit, a mellék-sorsjeggyel

A Colectura Oficiala mindig betartja a nyerőfél kívánságát, hogy nevét ne hozzák a nyilvánosságra.

Ez alkalommal egy szegény munkanélküli szabó a nyertes, kinek nagyszámu családjá van és az a kívánsága, hogy nevét titokban tartassuk.

A Fortuna istenasszony mindazoknak a védelmezője, akik kitartással játszanak a sorsjátékon s így gondját viselte ennek a szegény embernek is és megadta neki meg családjának azt a boldogságot, amit talán egész életükön keresztül nélkülöztek.

Több sorsjátékon át játszott a Colectura Oficialánál, Cluj, Str. Regina Maria No. 46., a 21880 számú sors-

jeggyel és miután elhagyta a sorsjegyet kihúzták 1.000.000 lejjelel. Könnyen elképzelhetjük a szegény ember bánatát, hogy a pénzhány miatt nem tudta megújítani sorsjegyet. Azután elköltözött a szegény ember Nagyváradra, ahol gondolta, hogy könnyebb megélhetést fog találni a maga és családjá számára és újból elhatározta, hogy játszani fog a sorsjátékon. A szerencse, amelyik már egyszer átsuhant felette, most újból megállapodott nála és meghozta neki a jelentékeny összegű 400.000 lejes nyereményt, amely örökre megmentette az élet nehézségeitől.

Örvendetesen csökken Kolozsváron a gyermekhalandóság

Új gyermekklinika építését tervezi Stefanescu Goanga egyetemi rektor

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári tudományegyetem orvosi karának különböző intézetei között egy a tudományos kutatások, mint a jövő orvosainak kiképzése szempontjából vitathatatlanul rendkívül fontos szerepe van a Regala-ucca 22. szám alatti gyermekkorházak. Ennek a közfigyelmet érdemlő intézménynek a betegei a legfiatalabb koru gyermekek és a 15 évesek közül kerülnek ki és kitűnően képzett orvosainak hivatala elsősorban a gyermekhalandóság elleni harc.

HARC A GYERMEKHALANDÓSÁG ELLEN

Munkatársunk beszélgetést folytatott a gyermekkorház egyik vezető orvosával, aki a gyermekhalandóság elleni harccal kapcsolatosan többek között a következőket mondotta:

— A klinika orvosi karának érdeme a gyermekhalandóság megfékezése. Míg a régebbi években a gyermekhalandóság a 17 százalékot is elérte, addig 1935-ben 6,9, 1936-ban 6,5 százalékra csökkent, az 1937. évben pedig ez a szám már a legkisebbre szállt. Ebben az évben 830 gyermeket vett fel a gyermekklinika, akik közül 53,06 százalék fiú és 46,7 százalék leány volt, 50,06 százalék csecsemő, 21,69 százalék iskola előtt álló és 27,71 százalék iskolás gyermek. Ezek közül a kórházat teljesen gyógyultan 54,02 százalék, javultan 27,02 százalék, a javulás tünetei nélkül 14,05 százalék hagyta el. A meghalt gyermekek száma 4,1 százalék volt.

ÚJ KÓRHÁZÉPÜLETRE LENNE SZÜKSÉG

— A gyermekklinika — folytatja az orvos — mindig túlszűlt. 1934-ben 584 gyermeket vettünk fel, de ez a szám 1935-ben 686, 1936-ban 813, 1937-ben 830, 1938-ban pedig ezeken

felülre emelkedett. Ezekből a számokból világosan kitűnik, hogy a gyermekkorház épülete minden tekintetben elégtelen, mert a kórházban mindössze 60 ágy van. Ezen a klinikán kell gyakorolnia évente legkevesebb 160 orvostanhallgatónak, itt tartják a szakelőadásokat, védőnőképzést, szülésznői tanfolyamot és a nemzetnevelésügyi minisztérium legújabb rendelkezései értelmében a 7. és 8. gimnazista tanulóknak itt kell elsajátítaniuk a gyermeknevelésről a legelemibb tudnivalókat is. Ebben az épületben pedig hiányoznak az előadásokhoz szükséges termek és a modern gyermekklinikán legalább 300 ágynak kellene lennie, hogy az minden igényt kielégíthessen.

STEFANESCU GOANGA REKTOR TERVE

— Stefanescu Goanga egyetemi rektor többször meglátogatta a kolozsvári gyermekklinikát. A rektort mélyen megdöbbentették azok a nehézségek, amelyekkel ez a kórház küzd. Több ízben megígérte, hogy új épületet építtet a gyermekklinika számára, amit, ha az őszi szomorú esemény nem jön közbe, meg is valósít. De úgy tudom, hogy az egyetemi rektor nem mondott le régi tervéről. Az új gyermekklinika részére nagyon alkalmas hely volna a sétatér melletti Fántánele-ucca, ahol a balneológiai intézet alapjait fektették le, de amelyet eddig még nem fejeztek be. Ezen a levegős, egészségügyi szempontból kifogástalan helyen épülhetne fel az új, legmodernebbül felszerelt gyermekkorház, amely dr. Popovici Gheorghe egyetemi tanár vezetésével valószínűleg vára lenne a gyermekhalandóság elleni harcra — fejezte be tájékoztató nyilatkozatát a szakorvos.

(bys)

A Magyar Népközösség elnöki tanácsa megsemmisítette az Arad-városi tagozati választásokat

Időszaki bizottságot bíztak meg az aradi tagozat ideiglenes vezetésével

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A Romániai Magyar Népközösség központi elnöki tanácsa Kolozsváron november 15-én Bánffy Miklós gróf elnökletével ülést tartott. Jelen voltak dr. Gyárfás Elemér, gróf Haller István, báró Jósika János, dr. Kolombán József, Kós Károly, gróf Teleki Ádám, az elnöki tanács tagjai, dr. Tusa Gábor, a Népközösség jogi tanácsadója és dr. Grois László központi igazgató.

Az elnöki tanács az arad városi népközösségi tagozat ügyében előző ülésén háromtagú bizottságot küldött ki a beérkezett felebvezésekben foglalt tényállások és az aradi helyzet megvizsgálására. A kiküldött bizottság dr.

Kolombán József vezetésével dr. Bartha Ignác és gróf Teleki Ádám részvételével Aradon lefolytatta a vizsgálatot, amely alatt az ott élő magyarság minden rétegének képviselőivel megbeszélést folytatott. Az elnöki tanács november 15-i ülésén dr. Kolombán József részletesen ismertette a kiküldött bizottság jelentését, amelynek meghallgatása után az elnöki tanács az alábbi határozatot hozta:

Az elnöki tanács meghallgatva az 1939. november 15-én a kiküldött bizottság jelentését, mely szerint az aradi tagozat alakuló közgyűlése nem lett szabályszerűen szervezve, sem szabályszerűen lefolytatva. Az aradi

Népközösség minden rendű tagja nagy többségének a kiküldött bizottság előtt kifejtett nézete az, hogy a választás eredménye nem szolgálja a Népközösség szervezeti szabályaiiban lefektetett célokat és nem biztosítja a békés társadalmi munkát.

Az elnöki tanács az arad-városi népközösségi tagozat folyó évi október hó 1-én tartott alakuló közgyűlése, illetve a tagozat vezetőségének azon megéjtett megválasztása ellen beadott felebvezések alapján, a kiküldött vizsgáló bizottság ténymegállapításainak figyelembe vételével, megállapítja, hogy az október 1-i közgyűlés nem a Népközösség szervezeti szabályzata rendelkezéseinek megfelelően alakult meg és folytatott le, ennél fogva az ezen a közgyűlésen megválasztott tagozati tisztikar és intézőbizottság érvényes megbízást nem szerzett, az október 1-i választás érvénytelen és semmibe, nemkülönben az ezen közgyűlésen hozott összes határozatok is.

Mindezek alapján az elnöki tanács figyelemmel a szervezeti szabályzat rendelkezéseire, nemkülönben Arad város magyarsága összes társadalmi tegei nagy többségének a vizsgálóbizottság előtt megnyilvánult óhajára, — utasítja az arad-városi tagozatot, hogy szabályszerűen összehívott és megtartott új közgyűlésen válassza meg vezetőségét. A népközösségi tagozat összes ügyeinek vezetésére a szervezési szabályzatnak megfelelő szervezési keretben tartásáig terjedő ideiglenes megbízatással dr. Palágyi Jenő főorvos elnökle alá és Balatoni Mihály nyugdíjgyesületi elnök, Baranyai Ferenc munkás, Bálint András munkás, Csenka Gábor magán tisztviselő, Czégka Tibor kereskedő, Dániel Péter földművelő, Dömötör Bertalan főmérnök, Dömötör László főmérnök, Fischer Aladár főgimn. igazgató, Hentschel István, Horváth Hugó munkás, Sz. Jakab Géza szerkesztő, Jakabos György munkás, Jombart Lajos nyug. őrnagy, Koválovsky József munkavezető, Matuz András elektrotechnikus, Parecz Béla dr. ügyvéd, Pöhm Tivadar magántisztviselő, Reinhardt Gyula asztalosmester, Ruttkay György, Fischer Aladár asztalosmester, Zombory Gyula fodrászmester és Zoltész Ernő munkás tagokból álló bizottságot küld ki, azzal, hogy a fentiek beiktatására Purgly László elnöki tanács tagot kéri fel. Az elnöki tanács felkéri a Népközösség elnökét, hogy ezt a bizottságot, ha annak szükségét látná, újabb tagokkal egészítse ki.

Miért panaszkodnak a Din-Dos ucca lakói?

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Gyakran fordulnak szerkesztőségünkhez különböző panaszokkal. Most a Din-Dos uccai lakók küldtek panaszos levelet szerkesztőségünkbe. A Din-Dos ucca, azaz a volt deszkapiac lakói azt sérelmezik, hogy az ucca rossz kövezete miatt nem tudnak kimozdulni a házból, mert szinte belefűlladnak a sárba. Már több esetben kaptak ígéretet az ucca rendezésére, de sajnos csak ígéret maradt. Száraz időben olyan piszkos, poros, szemetes az ucca, hogy nem merik az ablakokat kinyitni szellőztetés céljából. Többszörös kérésre egy alkalommal össze is separták az uccát, de a szemetet ott hagyták az ut közepén s várták, hogy a szél vigye szét megint, ameire jólesik. Egy alkalommal a köztisztaság felülvizsgálata alkalmával a háztulajdonosokat akarták megbüntetni, amiért piszkos és szemetes az ucca. A háztulajdonosok a kötelező járdaseprést elvégzik, de sajnos, az uttestet nem tisztítja senki, a szemetes-kocsi nem jár oda soha és így valóságos „szemétdomb közepén” laknak. Azzal a kéréssel fordulnak az illetékesekhez a Din-Dos uccai lakók, hogy a város vezetősége legyen méltányos velük szemben és az uccán még mielőtt a nagy hideg beállana, rendezze s rendezje el az uttest rendszeres seprését is.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ARANK: Szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 3 és 4 lej, első szó 3 lej. Állást keresőknek első szó 2 lej, többi 1 lej. Jelzés és címmelküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Csak portózott jelzés leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Támpéldányt nem adunk. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelenésre csak délelőtt 10 óráig veszünk fel.

VILLANYONDOLÁS külföldi módszerrel és szerekkel. Csak párolva és nem kiszáritva. 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc havi garancia. Már csak 150 lej. Reg. Ferdinand 30. Hölgyfodrászszalon. (2919)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, (akár tört állapotban), gyémánt és brilliáns köveket állandóan veszünk. Casa Orologelor, Cluj, Pjața Mihai Viteazul 11. szám. (2684)

INGYEN nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha és kabát szöveteiket, készfűzőket, kötöttárukat, maradókat Finkelsteinnál. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi háttárgótt. (2678)

SCHIMBASLOVAK Háránknál kaphatók. Str. Băii Someseni, Telefon: 36-23. (2935)

KÁPOSZTÁS hordók eladó. Str. Kogălniceanu 8. (2989)

ELADÓ 5 darab üveges dupla ajtó. Megtekinthető Savoy kávéházban. (2995)

ÓCSKARUHÁKAT, férfi, női kabátokat veszek, eladók. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (7670)

VASBÉLÉSÜ okmányszekrényt keresünk megvételre. Str. Brătianu 3. I. em. Tel.: 32-51. (7682)

DIÓBÉL 58, krumplicsós mázsája 280, paprikás szalonna és császársuh 68 lej csak „Dietica“-ban. M. Foch 55. (7713)

ÓCSKARUHÁKÉRT legtöbbet fizetünk. Str. Memorandului 4. (7724)

LADÁK, nagyok állandóan eladó. Str. Memorandului 6. (7733)

KISEBBSZERÜ Dániel- vagy oszlop-kályhát veszek. Str. Tudor Vladimirescu 16-b. sz. (7754)

KITÜNŐ márkájú, jókarban lévő pianót keresek megvételre. Cim a kiadóban. (7738)

ÓCSKA holmikat, vas- és rézhulladékokat veszek. Cim a kiadóban. (7708)

39 TIPUSÚ Rádió 3 plusz 1 Philips eladó. Str. Strâmba 11. (7702)

BIZTOS PÉNZMEGTAKARITÁS

Ha szövet, vászon, damaszt, dftin, de-jalín és más textil áru szükségletét nálam szerzi be. Cal. Reg. Ferdinand 75., udvarban. Apart. 2.

MODERN komplett háló eladó. Strada Vasile Alexandri 10. (7750)

ELADÓ majdnem új állapotban lévő gyermekkosci, modern súlyszett sötétlők. Cal. Reg. Ferdinand 14 I. em. há-tul. (7753)

FÉRFIBUNDA, ruha és cipő, aktaszekrények és állólámpák eladó. Str. Saguna 18. (7759)

INGATLAN

ELADÓ új ház sporttelep környékén 5 szoba, 1 konyha, melléképületek, hajt havi 2000 lej, ára: 230.000. Ért.: Str. Chinez 3., ajtó 3 Szabónál, délelőtt 8-9, délután 2-4. (7763)

ÁLLÁST KERES

GYÓGY-MASSZIROZNI és **VENTU-ZÁLNI** házhoz megyek. Sora Maria. Cal. Decebal 34., ajtó 6. (7654)

3 NYELVET beszélő jomegjelenésű 22 éves leány kiszolgálónői állást keres, kö-töttáru üzletbe vagy trafikba. Cim a kiadóban. (7742)

JÓMEGJELENÉSÜ 30 éves nő elvállal-ná egy magányos uriember háztartása vezetését, esetleg vidékre is menne. „Jó háziasszony“ jelégére. (V 7743)

KÖZÉPKORU iparos házaspár házmes-teri állást keres, villany és vízvezeték ja-vításhoz ért. Cim a kiadóban. (7774)

ÁLLÁST KAPHAT

SZAKÁCSNÉT keres egyedülálló idő-sebb földbirtokos. Gaal Péter Corpadea Apahida, jud. Cluj. (7659)

Olcsó helyáras előadások

Szombat délután 5 órai kezdettel a nagy sikert aratott: Mégis szép az élet operett kerül színre, míg vasárnap délután a gyönyörű zenéjű Kis gróf.

Vasárnap délelőtt 11 órakor általa-nos közkívánatra az óriási sikerű He-tényi-gyermekdarab, a Hófehérke és a hét törpe kerül színre.

Tul a Nagy Krivánon

Vasárnap este Farkas Imre gyönyörű, romantikus operettjét játssza a színház Stefanidesz Ily felléptével.

Velencei kaland

Eredeti operett-bemutató!

Szöveg és versek: Szabados Árpád. Zene: Sierra C. Leone

Dr. Kovács Péter ügyvéd	Gróf László
Éva, a felesége	Krémer Mancs
Sugár Ede ügyvédjelölt	Csóka József
Mario Marinetti operaénekes	Ditrói P. Béla
A grófnő	Sántha Ilona
Rita	Sándor Stefi
Momolka Lajos	Réthely Ödön
Hornolkáné	Czopán Flóri
Főúr	Deésy Jenő
Luigi pincér	Csengeri Aladár
Egy dühös ur	Szendrey Mihály
Egy kövér ur	Dancsó György
Portás	Szentes Ferenc
Böske szobaleány	Rajnai Elli

Rendező: Gróf László Vezényel: Stefanidesz József

FIATAL házaspárhoz keresek jó fizetéssel a háztartásban jártas komoly nőt, ki főzést, talkaritást vállalja. Jelentkezni 2-3 óra között Str. Măloasă 7. (2996)

SZABNI tudó teljesen perfekt szűcs-szégédet azonnal felveszek. Pálffy, „Sora“ udvarban. (7893)

EGY fiatal ügyes kiszolgáló kisasszony azonnali belépésre büffé részére kereset-tik. Ugyanott 1 középtermetre téli férfi kabát eladó. Cal. Moșilor 86., vendéglő. (3003)

FIATAL cipészszégéd felvétetik. Strada Grigorescu 6. (7732)

LEHETŐLEG szakmabeli ügyes ki-szolgálónő felvétetik. „Pax“ üzlet, Calea Marechal Foch 6. (7736)

HÖLGYFODRÁSZ segédnőt és gyakor-nokokkat felveszek. Címét kérek a kiadóba leadni „Fodrászno“ jelégére. (7740)

KIFUTÓLÉNYEKAT felvesz azonnal Ullmann virágüzlet, Str. Reg. Maria 4. (7777)

MEGBIZHATÓ bejárónőt keresek. Cal. Reg. Carol II. 33-b. Apartamentul 5. este 6-7-ig. (7765)

FIATAL borbélyszégéd felvétetik azon-nal. Str. Gh. Enescu 14. (7760)

LAKÁST adok takarítás ellenében. Erd.: Soc. Com. de Bijuterii, Str. I. Ma-niu 8. (7766)

KERESK kis és nagy munkához értő segédet Bázsa uriszabóság. Str. Carpaților 27. (7768)

JÓ kézimunkás szabószégédet felvesz Weisz, Str. Dacia 4. (7754)

TÜZÖNÖT keresek, ki a bórdiszmi szakmában jártas. Felméry, Str. Reg. Ma-ria 3. (7755)

HÖLGYFODRÁSZ segédet felvesz Dézsi, Str. Anton Pan. (7756)

BEJÁRÓNÖT keresek egész napra azon-nal kifőzésbe. Pappné, P. Unirii 20. (7771)

KÜLÖNFÉLÉK

IZLETES házikoszt abona, ebéd, va-csora 700 lej, menü 3 fogás 18 lej, Str. Kogălniceanu 8., földszint a. 7. (2987)

ELVESZETT egy világossárga drót-szőrű nőtény Airdale-Terrier kutya. Meg-találója Davidnál „Casa de Muzică“ Str. Memorandului jutalomban részesül. (7646)

VÁROS központjában jól bevezetett üzlet árúval kevés pénzért elutazás miatt eladó. „Megéihetés“ jelégére. (7757)

TÜZIFA elsőrendű olcsón megrendelhe-tő Primaria trafikban. (7772)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ különbejáratu butorozott szoba fürdőszoba használattal, két fiatalember-nek, esetleg teljes ellátással. Calea Rege-le Ferdinand 37., I. em., ajtó 6. (7704)

SZÉP parkettes szoba közös előszobá-val Brătianu-uccában magános urinőnek decemebr 1-ére kiadó. Cim a kiadóban. (7707)

ÜZLETHELYISÉG kiadó. Str. Xenopol 11. Póposta közelében. (7642)

GYAR, műhely, raktárhelyiségek ki-adók. Érdeklődők címeit „Iparárammal“ jelégére kiadókba kérem. (7564)

GARZONIER uccai szoba, tágas elő-és fürdőszoba üresen azonnal kiadó. Or-vosi rendelőknek, műteremnek különösen alkalmas. Str. Memorandului 17. em. (7725)

KIADÓ egy butorozatlan szoba decem-ber 1-ére. Str. Avram Iancu 14. (7731)

KIADÓ butorozott szoba vagy üresen. Str. Grigorescu 53., szembe Str. Ioan Ursu 8. (7737)

VASUT közelében december 1-ére ol-csón kiadó nagy szuterin szoba gyermek-telek házaspárnak. Értekezhetni: Str. Mol-dovei 7-a. (7739)

SZOEBA kerttel havi 325 lejért azonnal kiadó. Str. Donat 90. (7741)

3 SZOEBA komfortos külön telken azon-nal kiadó. Bonboneria Str. Regina Ma-ria 34. (3004)

LAKÁST KERES

NAGYOBB helyiséget 120-200 négy-szög méter, fűthető, lehetőleg belváros-ban keresünk. Cim a kiadóban. (7657)

A THALIA MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Péntek fél 9: **Velencei kaland**. (Eredeti operett-bemutató. Szövegét és verseit írta Szabados Árpád. Zenéjét szerezte C. Sierra Leone. Rendező Gróf László. Vezényel Stefanidesz József. Fősz.: Krémer Mancs, Sándor Stefi, Sánta Ilona, Rajnay Elly, Czopán Flóri. Gróf László, Ditrói P. Béla, Csóka József, Réthely Ödön, Szendrey Mi-hály, Csengeri Aladár, Dancsó György, Szentes Ferenc. Premier bérlet 11.)

Szombat d. u. 5: **Mégis szép az élet**. (Ol-csó helyárrakkal először.)

Este 9: **Velencei kaland** (Rendes bérlet 11. szám.)

Vasárnap d. e. 11: **Hófehérke és a hét törpe**. (Nagyon olcsó matiné hely-árrakkal.)

Vasárnap d. u. 3: **Kis gróf**. (Olcsó hely-árrakkal.)

Vasárnap d. u. 6: **Velencei kaland**. Vasárnap este 9: **Tul a Nagykrivánon**. Hétfő este fél 9: **Velencei kaland**.

Mozi

SELECT MOZGÓ: Farandola. (Tánc a föld körül.) Ginger Rogers—Fred Astaire világhírű táncos pár egyetlen új filmremek. Műsoron kívül a leg-újabb hangos hirodó az utóbbi napok külpolitikai eseményeivel és román hirodó.

ROYAL MOZGÓ: Jean Gabin világhirű-filmje: **Emlékek éjszakája**. A film kényes tartalmánál fogva nem ajánlatos kiskorúaknak. Partnerei: Jacqueline Laurent, Jules Beery. Előtte Metro hirodó.

CAPITOL MOZGÓ: Egy mámoros bál éj. Csajkowszky, a nagy orosz zene-költő élete filmen. Irta: Ciffra Géza. Fősz.: Zarah Leander, Hans Stüwe, Rökk Marika. A film előtt új Para-mount világhirodó.

RIO MOZGÓ: Ma 3, 6 és 9: Szenzációs dupla műsor: I. **A tanár ur**. Vigjáték. Fősz.: Harold Lloyd és Phillips Welch. II. **Pépé le Moko**. Kalandor dráma. Fősz.: Jean Gabin és Gabriel Gabrio. III. **Hirodó**.

URANIA MOZGÓ: Szenzációs dupla mű-sor: I. **Mimi, a gazdag ember leánya**. Irving Berlin világhírű operettje. Fősz.: Alice Fay, Dick Powell, a há-rom Ritz fivér. II. **Az asszony és a gyilkos**. Kalandorfilm. Fősz.: Elissa Landi, William Powel, Mirna Loy. Műsoron kívül a legújabb hangos hirodó az utóbbi napok politikai ese-ményeiről.

Chamberlain mintaképe

M. J. H. F. Mc. Ewen kapitány, az an-gol konzervatív párt egyik legmarkánsabb tagja, a külügyi bizottság elnöke, Cham-berlain szűkebb baráti körébe tartozik. Harcos szellem, igazi mozgató erő, a párt „whipje“ (ostora).

Egy újságíró megkérdezte tőle, mit gondol, kit tart Chamberlain a maga min-taképének?

A kapitány gondolkodott kis ideig, azu-tán a könyvtár egyik polcához ment s egy könyvből felöltötte Canning 1826 de-cember 12-én tartott beszédét s felolvas-ta belőle a következőket:

„Van egy Nagy-Britannia által gyako-rolt hatalom, amely talán az emberiség történelmében eddig ismert minden erő-nél félelmetesebb. De bár nagyszerű do-log is egy óriás hatalmával birni, zsar-nokká teheti azt, aki egy óriás módján gyakorolja.“

— Nos, — tette le a könyvet a kapl-tány, — ezeket a gondolatokat megtalál-hatja Chamberlainnek 1938 július 26-án elmondott beszédében is, ami az angol gondolat kontinuitását bizonyítja száz-estendei időközön keresztül.

George Canning, mint az a történelem-ből ismeretes, határozott ellensége volt

— **ÁLLITÓLAG MEGÁLLAPÍTOT-TÁK A MÜNCHENI MERÉNYLŐ SZEMÉLYLEÍRÁSÁT**. Berlinből je-lentik: A Seara tudósítója írja, hogy a német nyomozó hatóságoknak sikerült megállapítani a müncheni merénylő pontos személyleírását: 170 cm. magas, 30-33 éves, baloldalt választott szőke-haju, ruhája szürke és kopott, külseje munkásra vall.

— **NÉMETORSZG MEG AKARJA ALAKITANI AZ EURÓPAI EGYE-SÜLT ÁLLAMOKAT**. Berlinből jelen-tik: Az Evenimentul szerint a Berli-ner Börsenzeitung nagy cikkben fog-lalkozik az általános európai helyzet-tel és megállapítja, hogy a nyugati hatalmak magatartása miatt Német-oroszág feladata lesz az Európai Egye-sült Államok létrehozása. Az európai átrendezés a békét óhajtó államok lefőbb óhaja és ha ebből a munkából a nyugati szövetséges nagyhatalmak kivonják magukat, akkor Európa újjászervezését Németország egyedül valósítja meg.

— **Attlee őrnagyot választották meg** újra az angol munkáspárt parlamenti csoportja elnökévé. Londonból jelen-ti a Rador: Attlee őrnagyot utólag az angol munkáspárt parlamenti csoport-jának elnökévé választották meg. A megválasztás egyhangulag történt és azt az angol munkáspárt parlamenti csoportja a szerdai ülés befejezése után ejtette meg.

— **Tilos a Szamosból pontyot ha-lászni**. Az Aurora halászatú egyesület lapunk utján az egyesület tagjainak tudomására hozza, hogy további in-tézkedésig a Szamosból a ponythalak halászása a legszigorúbban tilos.

Hirek

NAPTÁR. 1939. November 18. Szombat. Róm. kat.: Péter és Pál b. f. Prot.: Ódön. Ort.: S. M. Platon. Izz.: 6 Kiszlev.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre 150, egy hónapra 50 lej.

JOESTÉT!

ISMERETLEN KÖLTŐ

Kiss: Ismered Hold Kázmért, a költőt?

Nagy: Névről nem, csak személyesen...

FOGORVOSNÁL

Egy vidéki atyafi beállít a fogorvoshoz.

— Na mi baj, gazduram?
— Egy fogat kéne kivenni, instálom.

— Na csak üljön le, nyissa ki a száját, mindjárt kivesszük.

Azzal már neki is akar kezdeni, de az atyafi, mikor meglátja az orvos kezében a fogót, megragadja a karját:

— Várjon csak, hé. Ezzel a fogóval akarja kiszéni?

— Ezzel.

— Kicsi lesz az.

— Már hogy lenne kicsi? Ezzel veszek én ki minden fogat.

— Már pedig — akadékoskodik az atyafi — az én fogamhoz mégis egy hosszabb fogó kéne.

— Miért?

— Mert a korcsnában kiverték, — osztég lenyeltem...

— Ügyeletes gyógyszerárak. November 11-én, szombaton reggeltől november 18-án, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Biró, Unirii-tér; Apostol, Regele Ferdinand-ut; Cseresznyés, Marechal Foch ut; Holicska, Motilor-ut és Eminescu-ut sarkán.

Börkabátot

méret után készít, javít és fest speciális módszerrel. Tisztek részére az új előírás szerint dolgozunk. I. Hirsch, C. M. Foch 5. „Sorával” szemben.

— Felülvizsgálják a vasuti alkalmazottak katonai helyzetét. Bucures-tiből jelenti a Rador: A CFR vezérigazgatósága elrendelte a vasuti alkalmazottak katonai helyzetének újból való felülvizsgálását.

— Árúüzérek és drágítók büntetése. Bukarestből jelenti a Rador: Az árúüzérkedő kereskedők felett itélkezni illetékes bizottság tegnap 30—30 ezer lejcsalással sújtotta N. Marin bukaresti, Str. Academiei 30., Malek Palanghian és Souren Palanghian Vaca-resti-uti kereskedőket.

DIANA

fáradt testét felfrissíti

— November 20-án új tartalékos tisztvizsgát lehet tenni. Bucures-tiből jelenti a Rador: Miniszteri rendelet alapján mindazok a tartalékosok, akiknek 1933—38 év folyamán nem sikerült a tartalékos tiszti vizsgájuk, valamint azok is, akik betegség miatt, vagy az illetékek nem fizetése miatt nem tehetők le tartalékos tiszti vizsgájukat, a folyó év őszi vizsgára jelentkezhetnek. A vizsgálatokat november 20-án tartják meg. Ez a rendelkezés vonatkozik a műszaki csapat-testek tisztiiskoláját elvégzett tartalékosokra is.

A Magyar Népközösség vezetői felhívták Bucsegitartomány királyi helytartójának figyelmét háromszéki és Brassó-megyékre

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Dr. Szász Pál szenátor, az EMGE elnöke, a múlt héten néhány napig Bukarestben tartózkodott, ahol dr. Mikó Imre NUF tanácsos, a Magyar Népközösség bukaresti főtitkára kíséretében a magyar kisebbségi élet sürgős elintézését igénylő ügyeiben több minisztériumban járt. Látogatása során dr. Mikó Imrével együtt bemutatkozó kihallgatáson jelent meg Alexianu Gheorghe bucsegitartományi királyi helytartónál. A kihallgatás mindvégig a legszívélyesebb légkörben folyt le.

Dr. Szász Pál részletesen ismertette az EMGE munkáját, kihangsúlyozva azt a fontos szerepet, melyet ez a szervezet Erdély gazdaságának irányításában, az ország mezőgazda-

sági termelésében és egész gazdasági életében játszik. Ezután felhívta a királyi helytartó különös figyelmét a Bucsegi-tartomány két erdélyi megyéjére: Háromszékre és Brassóra.

Alexianu királyi helytartó válaszában hangsúlyozta, hogy a kisebbségi kérdések iránt a legnagyobb megértéssel viseltetik. Ennek bizonyosságául megemlítette, hogy legutóbb 100.000 lej segélyt nyújtott a sepsiszentgyörgyi székely Mikó-kollégiumnak. Végül kijelentette, hogy mindenkor készséggel áll a magyarság rendelkezésére, nyugodtan fordulhatnak hozzá minden olyan ügyben, ami a vezetés alatt álló tartomány magyar kisebbségi életét érinti.

URANIA MOZGO

1. MIMI, A GAZDAG EMBER LANYA

Irving Berlin közismert zenés vígjátéka fősz.: Alice Fay, Dick Powell, három Ritz vívő.

Műsoron kívül a legújabb hangos hirodó napjaink politikai eseményeivel.

SENZÁCIÓS DUPLA MŰSOR!

2. AZ ASSZONY ÉS A GYLKOS

izgalmas kalandorfilm, fősz.: Mirna Loy, William Powel, Elisa Landi.

Egy erdélyi kereskedőné és egy pesti író fiának romantikus házassága és válása

Második férjét hagyta ott a csapongó kedélyű asszonyka

(BRASOV-BRASSÓ.) Annak idején nagy feltűnést keltett Brassó kereskedő köreiben az a válás, amely egy ismert fatermelő családjában történt. A fatermelő fia, Sz. Gy., Kapu-uccai fűszer- és csemegekészítő, aki a brassói üzleti és társasélet egyik legbecsültebb és legrokonszenvesebb fiatal tagja, egy szép napon arról értesült, hogy felesége, L. Annus, ugyancsak egy fatermelő leánya, Budapesten, ahová gyakran utazott, megismerkedett egy néhány évvel ezelőtt elhunyt ismert író, a Kolozsváron is lapot szerkesztett U. Péter fiával, U. Imrével és elhatározta, hogy elváltik férjétől s hozzáamegy feleségül.

A fűszerkereskedő, akinek feleségétől egy gyermeke is van, intelligens ember módjára minden botrány nélkül szabadon tette feleségét, aki nem sokkal ezután ismét felutazott a magyar fővárosba, ahol rövidesen nőül is ment a fiatalemberhez.

A dolog eddig nem volt különösebben érdekes, ha a „nagy szerelmi házasság” néhány héttel ezelőtt nem végződött volna ugyancsak szétválással. A másodszer férjhezment fiatalasszony most ugyanis ismét fogta magát, összepakolt és kiutazott Angliába, ahova pár nappal a háború kitörése előtt érkezett meg. Terve az volt, hogy mint oly sokan, ő is valamilyen háztartásban helyezkedik el. Hogy azonban ez sikerült-e neki, vagy a háboru azóta már talán visszatérésre is kényszerítette-e, azt nem tudjuk. Tény, hogy Pestről eltűnt s ide nem is érkezett vissza. A rövid ideig tartó „költői” együttélés végetértének oka, a család ügyeibe beavatottak szerint, az volt, hogy a második férj, U. Imre, nem bírt olyan foglalkozással, amely biztosította volna a házasság anyagi alapjait. Tekintve azonban, hogy őnagya

sága eléggé jómódu volt hazulról, lehet, hogy más indok is hozzájárultak a rövid hymen felborulásához.

A furcsa és kalandos eset résztvevői különösen a két férfi, teljes mértékben élvezte a barátok és ismerősök együttérzését, Sz. Gy. elsősorban, a brassói piac kedvelt kereskedője, de híre szerint a romantikus pesti fiatalember is, aki igazán nem számított arra, hogy ideális szerelmüket piszkos anyagiak fogják tönkretenni. Pest messze van innen és nem tudhatjuk, vajjon a kirepült madár ezuttal visszatér-e új fészkébe, vagy esetleg talán a régóta fogja felkeresni, amint ez olyan gyakran megtörténik. Ahogyan a városban Sz. Gy.-t ismerik, könnyen el lehet képzelni, hogy a megértő és kulturált fiatal kereskedő, már csak gyermeke kedvéért is, neheztelés nélkül fogja visszafogadni a kissé csapongó kedélyű, de alapjában véve bizonyára derék asszonykát.

Közszükségleti cikkek

árjegyzéke és bejelentési űrlapok beszerezhetők

BOROS

papírkereskedésében Cluj.

— A hegyvidéken beállt a tél. Bucarestből jelenti a Rador: A hegyvidéken beállt a tél. A nagyszabani időjárás-kutató intézet jelentése szerint a hajnali órákban a hőmérséklet —1 fok volt. Predealon a hőmérséklet általában süllyedt, tegnap este viszont 2 fokra emelkedett. Bucarestben a hőszuara nyúlt őszi időjárás nyugodt és hűvös.

SPORTNÁL VAGY MUNKÁNÁL IS SZERELDAN ÁLL A SZEMÜVEG!

Szemüvegeket orvos előírás szerint készítünk.

Speciális acélárak raktáron. Prima a l p a c c a evőszközök feltűnő olcsó áron.

Kun Máttyás Fia R. T.-nél
CLUJ, CALEA MARECHAL FOCH No. 2.

Betegség és politika

A baltimerei Johns Hopkins orvosegyetem politikai intézete két év óta folytat tanulmányokat arról, hogy a politika mennyiben járul hozzá egyes betegségek előjéhez. A különböző európai országok szívizületés statisztikája, különös tekintettel az illető országokban lejárásodott kisebb vagy nagyobb fokú kríziseknek s a diplomáciai formanyelvben „elviselhetetlen feszültségnek” nevezett korszakokban, illetve az ilyen korszakokat követő félév alatt a szívhalálak statisztikája erősen felugrik, összehasonlítva ugyanazon országok nyugalmi periódusának adataival. Az idegrovosi rendelkezésre álló adatok hasonló eredményt mutatnak, de ennél sokkal meglepőbb, hogy a politika mennyiben tehető közvetlenül felelőssé a gyomor-, máj-, vese- és epebajokért. Sok ország többéves statisztikai anyagának feldolgozása arra az eredményre vezetett, hogy az úgynevezett „gyomoridegesség” úgy követi nyomon a politikai kríziseket, mint az ősz a nyarat.

Az elektrokardiograf adatai azt mutatják, hogy öt európai ország, amely az elmúlt három év alatt a legtöbb krízisen mozgósításon és más megrázkódtatásokon esett keresztül, átlagban 10—15 százalékkal magasabb vérnyomású lakóssággal rendelkezik, mint megelőzőleg.

A politika, a feszültség és a háboru legfeljebb az olyan bonyolultabb idegrovosi esetekben idéz elő csökkenést, amelyeket rendszerint orvos-analitikushoz szoktak utasítani. A bonyolult lelkibetegségek, a különböző komplexumok, amelyekről főleg az európai emberiség szenvedett, a szakértők véleménye szerint nem tünnek el. Csak háttérbe nyomultak. A belső boldogság, vagy boldogtalanság, amely körül ezek a „kórosatok” mozogtak: eltörpül a nagy általános, kollektív megrázkódtatások, veszélyek és feszültségek mögött. Természetes, hogy például Bécsben, ahol a legtöbb dolga akadt a pszichoanalitikusoknak, az érzelmi és a szexuális élet apróbb-nagyobb zavarai nem sietnek analitikus orvoshoz az emberek, mert 1938 eleje óta az életük olyan hatalmas átalakuláson ment át, hogy az egyéni problémák eltűntek. Mert az embernek — és ez már egész Európára vonatkozik — előbb nyugalomra, tele gyomorral és biztos fedélre van szüksége, hogy aztán ideje és idege legyen kis egyéni dolgokkal törődni.

A politika, a világpolitika és a diplomácia így közvetlen kapcsolatban van sok betegséggel.

Meghült?

köhögést, rekedtséget, influenzát, katarust gyógyít a PUHLMANN TEA. Feloldja a váladékot, emyhit a köhögést, könnyen köptet. Gyermeknek is kellemes gyógyszer. Minden gyógyszerárban kapható eredeti csomagolásban lej 106 és 144 árban. Raktár: „Digitalis”, Orăștie, Abt. 804-a.

— Meghalt Roosevelt egyik legádázabb politikai ellenfele. Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok fővárosában tegnap meghalt Buttler, az Unió legfőbb bíróságának tagja. Buttler egyik legelkeseredettebb politikai ellenfele volt Rooseveltnek és számos gazdasági törvény tervezetét ő gáncsolta el a legfelsőbb bíróság előtt.

— Jövő év márciusáig egyetlen zsidó sem marad Bécsben. Londoni jelentés alapján a Tempo című lap közli, hogy a bécsi zsidók 1940. március 15-ig valamennyien elhagyják az osztrák fővárost. Errevonatkozólag ugyanis Löwenherz, a bécsi zsidó hitközség elnöke kötelező ígéretet tett a német hatóságoknak.

— Eddig kétezerre emelkedett a venezuelai tűzvész halálos áldozatainak száma. Beszámolt a „Joestét!” arról a borzalmas tűzkatasztrófáról, amely a venezuelai Lagunela telepen pusztított. Tegnap közléstünkben csak ezer halottól emlékeztünk meg. Rómán át érkező jelentés szerint a katasztrófa méretei túlhaladták az eddigi közléseket. A Lagunela petróleumtelep lakossága szinte egy szálalig elpusztult. A halottak száma meghaladja a kétezeret. Miután a sziget körül vastag rétegben fedte a nyers nafta a tenger vizét ez is tüzet fogott és így az embereknek nem volt módjuk, hogy megközelítsék a szomszédos szárazföldet. A szerencsétlenek elképzeltetlen gyötrelmek között haltak meg.

A népszavazás kérdése Ausztriában

(BERLIN.) (Rador.) A DNB jelenti a következőket: A Deutsche Allgemeine Zeitung foglalkozik azokkal a tárgyalásokkal, amelyek jelenleg Párisban és Londonban folynak arról a „népszavazásról”, amelyet angol és francia felfogás szerint Ausztriában „kell” megtartani. A lap megállapítja, hogy éppen ezek az államok és annak politikai vezetői vetették fel most a népszavazás kérdését, amelyek és akik az 1918. évben önkényesen megfosztották Ausztriát az önrendelkezés jogától. Husz év állott a nyugati demokráta hatalmak rendelkezésére, hogy Ausztriában megtartsák a népszavazást, de ennek megrendezését mindig visszautasították, mert előre tudták, hogy ennek a népszavazásnak az eredményeként megsemmisítő többség fogja követelni Ausztriának a német birodalomhoz való visszatérését, mert Ostmärk különböző vidékein megtartott nem hivatalos jellegű véleménynyilvánítás és népszavazás kétségtelesen ezt az akaratot tükrözte vissza. Több, mint 20 éven keresztül Ausztriát politikailag elnyomták, gazdaságilag rombadöntötték, a lakosságot a nyomoruság, szenvedés áldozataivá tették, amit igazolt az öngyilkosságok ijesztő száma és a gyermekszületek megdöbbentő visszaesése. Az Anschluß után Ausztriában népszavazást tartottak, amelynek eredménye az volt, hogy százszázalékosan követelte a lakosság Ausztriának a német birodalomhoz való visszatérését. Miért kell tehát most a népszavazás tervét felvetni éppen azoknak, akik 20 évvel ezelőtt Ausztriát megfosztották az önrendelkezés jogától? — veti fel a kérdést a német lap.

A DUGÁRUK ELLENŐRZÉSE
(LONDON.) (Rador.) A háborús gazdasági minisztérium szerdán jelentést és kimutatást hozott nyilvánosságra, amelyben ismerteti a dugáru szállításának ellenőrzését végző bizottság november 4—11 között eltelt héten kifejtett tevékenységét. A jelentés szerint a bizottság 86 kereskedelmi hajó áru- rakományát vizsgálta át és a szállításmány bizonyos részét elkobozta. Két hajórakományt pedig teljesen konfiskált, miután kétségtelen megállapítást nyert, hogy az dugáru. Negyvenhárom esetben pedig a szállításmányt csak részleges elkobozása mutatkozott szükségesnek. A fenti határidő alatt az angol kikötőkben a semleges államoknak 90 új kereskedelmi hajója fordult meg.

FANTASZTIKUS HIREK MAGYARORSZÁGGAL KAPCSOLATBAN

(BUDAPEST.) (Rador.) A Stefani olasz távirati iroda közli a következőket: A Pester Lloyd, a kormány németnyelvű félhivatalos lapja megütőközéssel állapítja meg legutóbbi cikkében, hogy bizonyos külföldi körökben fantasztikus híreket hoztak forgalomba, amelyek tudni vélték, hogy Németország különös tervet akar megvalósítani Magyarországgal és Jugoszlávia ellen. A lap megállapítja és emlékeztet arra, hogy Hitler vezér és kancellár sorozatos kijelentésekkel biztosította Magyarországot határainak sérthetlenségét és hogy Magyarországon nincs senki, aki kételkedne Hitler vezér és kancellár kijelentésének őszinteségében és a részéről nyújtott biztosíték értékében.

ENYHÜLT A HELYZET A BALKÁNON

(SZÓFIA.) (Rador.) A Stefani távirati iroda jelentése szerint a bulgáriai sajtó és politikai körök is elégtelennel állapítják meg, hogy Olaszország bölcs politikája következtében, amellyel a Balkán-államok közötti kapcsolatokat és viszonyt rendezni és bensőségesebbé tenni kívánja, a helyzet a Balkánon lényegesen enyhült és nyugodtabbá vált.

A Szentszék lapja a kolozsvári NUF nagygyűlésről

(VATIKÁNVÁROS.) (Rador.) Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja részletes beszámolót ad a Nemzeti Ujjászületés Frontjának november 12-én Kolozsváron megtartott nagygyűléséről. Hangsúlyozza ennek a népi megmozdulásnak nagy jelentőségét. A lap nagy elismeréssel foglalkozik Argetoianu Constantin miniszterelnök beszédének a ki-

sebbségekre vonatkozó szakaszával. Meltatja Giurescu, a NUF szervező miniszterének beszédét, utalva arra, hogy a NUF céljai és eszközei általános tetszéssel és helyesléssel találkoznak az ország egész lakossága részéről és hogy a nemzeti ujjászületés megteremtése nagy lendülettel halad előre és már is értékes sikereket hozott.

Hatalmas csendőrkészültség üldözi „Moldova vámpír”-ját

(IASI.) (Rador.) Vasile Sbarcea hírhedt bűnöző, akit csak nagy nehézségek és hosszas üldözés árán sikerült ártalmatlanná tenni, tegnap megszökött a hatóság kezei közül „Moldova Vámpírja”-nak — országszerte így ismerik — 60 büntény terheli a lelkiismeretét. Éppen az egyik büntetének ujralejátszására az erbiceni csendőrre kisérték, melynek zárkájában kellett volna töltenie az éjszakát. Vasile Sbarcea azonban kihasználta az

örök figyelmetlenségét s az éjszakai sötétséget és nyomtalanul eltűnt. Csak a kitört fal emlékeztette őreit arra, hogy „Moldova Vámpírja” a csendőrségi zárka lakója volt. A környék lakói most retteggve gondolnak a hírhedt gonosztevő szökésére, aki állati kegyetlenséggel végez áldozataival, majd állítólag kiszívja a vérüket. Kézrekerítésére a csendőrség nagyarányú intézkedéseket tett.

Dr. gróf Bethlen Györgyné és Ujlaky János székfoglalója a Pázmány Irodalmi Társaság ülésén

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Tegnap délután tartotta meg a Pázmány Irodalmi Társaság nagy érdeklődéssel várt székavató ülését a Kath. Kőr nagytermében.

Az ülésre összegyűlt közönség zsufolással megtöltötte a termet. A magas színvonalú és nemes szellemű összejövetelnek külön melegséget adott az a körülmény, hogy a megjelentek között végighallgatta azt Márton Áron, Erdély püspöke is, akit megérkezésekor mindenki mély tisztelettel és szeretettel üdvözölt.

Jelen voltak az ülésen a Pázmány Irodalmi Társaság igazgatótanácsának tagjai és a kolozsvári magyar katolikus társadalom előkelőségei dr. Gyárfás Elemér elnökkel az élen, aki bevezető szavaiban üdvözölte a közönséget, bejelentette, hogy ezuttal két tag székavató előadására kerül a sor.

Rendes körülmények között — mondotta többek között — dr. György Lajos szölkta az új tagot bemutatni, életrajzát, stb. adatait ismertetni. Ezuttal azonban el lehet tekinteni ettől, mert dr. gróf Bethlen Györgyné és áldásos működését mindenki ismeri. Ő maga méltán kiérdemli „Erdély Nagyasszonya” nevet. Annak a Jósilkta családnak méltó sarja ugyanis, amely beírta nevét örökre Erdély történelmébe.

A nagy tetszéssel fogadott közvetlen melegségi szavak elhangzása után dr. Bethlen Györgyné tartotta meg székfoglaló előadását, amelyben a nő szerepét méltatta a középkorban. A nő lélek ezer finom szálával átszőtt és rendkívül nagy történelmi felkészültséget eláruló előadásában a Pázmány Irodalmi Társaság új tagja hangsúlyozta, hogy

az emberek általában sötétnek nevezik a középkort, holott a valóság az, hogy említett időben a hit világa szórta szét fényes sugarait

és hogy vannak árnyékok is benne, az annak a jele, hogy a világosság is sokkal fényesebb volt, mint ma. A hitnek ebben a világában különösen nagy szerepe jutott a nőnek, akit a középkor megérdemelten illetett tisztelettel. A keresztény társadalmi rend kialakításában ugyanis a férfi örökös harcai között a nő kimagasló szerephez jutott. Szent István felesége, Gizella, Szent Margit, Nagy Ottó felesége, Adelhaid, kasztíliai Blanka, mind olyan alakjai voltak a történelemnek, akik hervadhatatlan érdemeiket szerezték a hitélet és a magasabbrendűség kifejlesztése körüli. A történelem a „mulier fidelis”-nek, a nő asszonyoknak egész sorát jegyezte fel. A leánynevelést, a női szerzetesrendek lezdetését meg és ezeknek a szerzetesnőknek fejedelemszónyai valóban fejedelmi személyek voltak. Tudásuk és műveltségük is nagyobb volt sokszor, mint a fér-

fiaké. Walpurgis nővért 761-ben férfikolostor főnökévé választották.

Az irodalom és műveltség fejlesztése is sokszor a nő érdeme. Példa erre a hatalmas Barbarossa Frigyes császárt is kórholó Hildegardis, akinek levelei a női kezdeményezés példaképei lehetnek. Emellett a nő legszebb erénye az engedelmesség volt az egyházzal és a szülővel szemben.

A későbbi ugynevezett lovagkorban a lovagvárok urnői voltak a műveltség, a szellem és a finomság továbbfejlesztői. Nem csoda, ha tisztelet és hódolat vette őket körül.

A fejedelmi és főúri nők mellett ott voltak azonban az örökasszonyi tulajdonsággal megáldott népasszonyok is, akik tenger megpróbáltatás között nevelték fel gyermekeiket tartották rendben a kis és sokszor népes családot, gondoskodva a nemzetek további életéről.

A középkorra jellemző, hogy nem ismerték az öngyilkosságot, mert az örökkelvalóságot ajándékozta az akkori idők gyermekeinek a hit. Lassú és fokozatos munkával és a nő segítségével épült ki így a társadalmi rend annak az egyháznak szárnyai alatt, melynek templomtornyai felett is messze kimagaslott Krisztus alakja magasba emelt, hívó karjaival.

Az egybegyűlt előkelő közönség szünni nem akaró tapssal jutalmazta a ritka szóbeli készséggel, akadálytalan perüléssel folyó, magas színvonalú előadást, amelyet dr. Gyárfás Elemér köszönt meg a hallgatóság nevében is, majd bejelentette, hogy Ujlaky János zabolai plebános székfoglalója következik.

Ujlaky János 1888-ban született Halmiban. Székfoglalója egyuttal 30 éves írói jubileuma is. Lirikus, akinek költeményeit „Ezüst hegyen” cím alatt 1936-ban adta ki a „Vasárnap”.

Ujlaky János „A jövő”, „Buzaszentelő”, „Kincsem”, „Csillaghullás”, „Öreg parkban álmodik a tó” és „Interieur” című verseit olvasta fel. A mély bongású, halk férfi bánattal telített, csengő magyar nyelvvel megírt költeményeket hosszú tapssal köszönte meg a közönség, amely bizonyára szép emléket vitt haza magával az erdélyi katolikus írók Pázmány Irodalmi Társaságának valóban értékes és magas színvonalú üléséről. (Myl.)

A Kolozsvári Poel Hádátí Hámiz-rachi f. hó 18-én, szombat este 9 órakor a Str. Mărăsesti 52. szám alatti helyiségében a hitközségi választással kapcsolatban melave Malket rendez, melyre összes tagjait meghívja. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Angol hajó szerencsés megmenekülése

(PANAMA.) (Rador.) A Mataros nevű 12.000 tonnás angol hajó Angliából Ujjzeland felé vivő útjában sikeresen megmenekült egy német tengeralattjáró üldözésétől. Az üldözés körülbelül 50 percig tartott és az angol hajóra nézve sikeres és szerencsés befejezése annak köszönhető, hogy a hajó legénysége sokkal bátrabb volt, mint a német tengeralattjáró személyzete. Az angol lapok hatalmas cikkeiben dicsérik meg az angol hajó matrózainak és utasaink hidegvérét és bátorságát, amely lehetővé tette, hogy megmenekültek a német buvárhajó részéről fe nyegető megsemmisüléstől.

HITLER MAGÁNÜZENETET KÜLD BELGIUM ÉS HOLLANDIA URALKODÓIHOZ. Berlinből jelentik: A Seara levelezője berlini politikai körökből szerzett értesülések szerint Belgiumban és Hollandiában újabb békekezdeményezésről tárgyalnak. Berlinben úgy tudják, hogy az elutasító hivatalos válaszon kívül Hitler vezér a legközelebbi napokban magánüzenetet intéz Belgium és Hollandia uralkodóihoz.

Vásárhelyi János templomot szentelt Ózdon. Vásárhelyi János püspök dr. Tavasz Sándor püspökhelyettes társaságában most szentelte fel az ózdi reformátusok gyönyörű új templomát. Az ünnepségen, amelyen megjelent gróf Teleki Artur főgondnok is, Biró Lajos esperes mondott imát, dr. Tavasz püspökhelyettes pedig urvacsora beszédet tartott, majd a püspök emelkedettszemléli beszéd kíséretében szentelte fel a templomot. Az ünnepség után a püspök fogadta az üdvözléseket.

Elpusztult egy nagy francia ipartelep. Párisból jelenti a Rador: Csütörtökön délután hatalmas tűz pusztított az egyik angersi ipartelepen, amely teljesen leégett. Az anyagi kár 6 millió francia frank.

Elveszett a farkutya. Szűrkésszínű fekete száju, hatalmas farkutya elveszett. Megtalálóját értesítse Muresan rendőrkapitányt a IV. kerületi rendőrségen.

Az új szovjet katonai attasé Helsinkiben. Helsinkiből jelenti a Rador: A szovjetkormány Smirnov tábornokot a Szovjetunió helsinkii katonai attaséjává nevezte ki. Ezt a tisztséget 2 évi szünet után, most újlag betöltötték.

Több, mint 10 millió lejt adnak a CFR alkalmazottai nemzetvédelmi célokra. Bucurestiből jelenti a Rador: A CFR alkalmazottai egynapi fizetésüket ajánlották fel nemzetvédelmi célokra. Ez az összeg 10.485.650 lejt.

Az ügyvédi nyugdíjak. Bucurestiből jelenti a Rador: Illetékes helyen az ügyvédi nyugdíjalap megteremtésének kérdésével foglalkoznak. Az ügyvédi kamarák változatlanul működnek tovább és a nyugdíjalap növelésére a tárgyalási bélyegből befolyt összegek fognak szolgálni.

ELFOGTÁK „KATI NÉNIT”. A IV. kerületi rendőrség elfogta és átadta a központi rendőrségnek Hasnesan Ecaterina veszedelmes visszaeső bűnözőt, akit mindenki „Kati néni” néven ismert és aki az alkalmi lopások egész sorozatát követte el. Az enyveskező Kati néni ellen az újabb lopások miatt számos feljelentés érkezett a IV. kerületi rendőrségre, amely most megint ártalmatlanná tette a veszedelmes tolvajnt.

HIRTELEN HALÁL. Szász Mihály 56 éves, kolozsvári férfi, aki a Perry-cég autogarázsának volt a kapusa, ma reggel felkelt a Baciuulucca 14. szám alatt levő lakásán és öltözködni kezdett. Közben hirtelen rosszul lett, elszédült, elvesztette eszméletét s mire segítségére siettek, meghalt. A helyszínen Serban Ilarie rendőrkapitány szállott ki a hatósági tisztiorvos kíséretében, aki megállapította, hogy Szász Mihályt, aki már hosszabb ideje súlyos szívbajban szenvedett, hirtelen szívroham ölte meg.